Ն. 774 | 1887 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19 ՇՈՒՐԱԹ ԷՐԹԷՍԻ | 1305 ԲԼԷԳԻ ԻՎ ԱՌԸՐ 16 | ԻՒԶԻՒՆՇԻ ՍԷՆԷ

40 ԲԱՐԱ

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ԲԱՐԱ

ԱԳՕՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

	12 ԱՄԷՍ	6 ԱՄԷՍ	3 ԱՄԷՍ
ՍԹԱՄՊՈԼ	200 ՂՐՇ.	105 ՂՐՇ.	55 ՂՐՇ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէջիտիէ 20 ղրուշտան

ԲՈԼԻՍԹԻՒՆԷ ՄԻԼԻՍԷ ԹԻՒՃԱՃԱՊԻՆԷ ՍԱՐՐԱՖԻՆԷՆ ՎԷ ԻԼՄԻՆԷ

ԵՒՎՄԻ ԳԱԶԷԹԱ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Լինելի, Շնչի վէ Հինգ ամսեայ ... 6
Միւսնեմի սահիպէ 11ի 10ք. հատ. » 3

Մէվատոյ նահիյայա տարի պէնտլէր մէճլիսէ դարպուլ օլունաճակ վէ տէրճ օլունմայան էվրաղ իատէ օլունմայաճակ տըր։

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպասընտա տըր։ Քէսֆիֆէի մէվատտ հագդրնտա կապէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՑԻԴՐԱՆ ՀՈՎԱՆԷՍԵԱՆ միւրաճաաթ էյլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒԲ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Սօֆիատան իչտա օրնտրղընա կէօրէ, շէհրը մէղբիւրատ Օտէսա Օթէլի գուրպինտէ մէղհէպճէ պիր մատտէտէն տօլայը Եահուտիէր իլէ Պուլկարլար պէնինտէ պիր գավկա զուհուր իտուպ, թարաֆէնտէն պիր իսալը քէսան մէհբուհ օլմուշ տըր։

ՄԸՍԸՐ

Այաֆր. դեկտեմբեր 23 թարիխլէ Վիէննատան Թայչա ամիսէքի թէլեկրաֆ քէշիտ օլընմիշ տըր։

«Թէլեմնէն պէյան օրնտրղընա կէօրէ, Ինկիլթէրա վէ Ֆրանսա հիւքիւմէթլերի՝ Սիվէյիչ դանալրընն պիթարաֆլըղընա նէզարէթ իտէճէք օլան գօմիսիօնա պիր Օսմանլը մուրախասընըն բիյասէթ իմմէսինէ տարը Պապը Ալինին թալէպինի գապուլ էչիւն իմիլաֆ հասը իմմիչլէր տըր։ Իլավէթէն պէյան օրնտրղընա կէօրէ, Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ Սիվէյիչ դանալրնա տարի թանզիմ օլընմիչ օլան մուգավէլէնամէնին թաստիլ օլընմիշ սուրէթինի գարիպէն Պապը Ալիյէ թէպլիղ իտէճէք, վէ Պապը Ալի տարի մէղբիւր մուգավէլէնամէյի տիվէլը մուազամանըն էնգարը թաստիգինէ թագտիմ էյլէյճէք տըր։»

Ֆէրիդ էֆէնտի բաչա հաղրէթլէրինին՝ նիշանը Իմթիյազը վէ Նամէկ Հիւսայնը Եունան գրալընա թէպիմ իթտիկի սըրատա իյրատ էյլէտիկի նութգը սուրէթի տըր։

Վէլիհինիմէթը պիմինէթիմիզ Մէթպուը մուֆախամամ վէ մուազամմամզը Բատիչահրընը էֆէնտիմիզ հաղրէթլէրի՝ հագգը Հաչիմէանէլէրինտէ տէրքեար օլան օլան հրատիպթը ճէղիլէի Միլիւքեանէլէրինի վէ թէմէմիւնէն մէմլէքէթէրը մութէճավիրէթէն պէտինտէ ճէրբյան իտէն միւնասէպաթը տօսթանէնին պիր գամ տաճա թահգիմ վէ թէրսինինի նէզար միհամվէֆտը Թաճտարիլէրինտէ նէ մէրթէպէ արզու պուլրըլտրղընը իպրաղ վէ իլան իմմէք մագսէտը ալիսիյէ Զաթը Հաչմէթանէլէրինէ էն պէօյուք նիշանը հիմայունը օլան Իմմիյազ նիշանը ֆիլուրղէֆշանը իլէ միտալեալարընը վէ Նամէկ հիւսայնլարընն թէվտիրինէ մէմուր պուլրըմիշ օլտրղրմըզը, վէ իչպու մէմուրիյէթը սարիէնին էօհտէմիտտտ իչալէ պուլրըմասընտան տօլայը ֆէվգէլէյլէ մուֆթիսիր մի միպահի օլտրղընը պէյան ու իֆատէյէ միսարաֆի իտէրիմ։

Գրալ ճէնապէլերի տախի պէր վէճէը աթի ճէվալ վէրմիշ տըր։

Զաթը չէվքէլիսմաթը հաղրէթը Բատիչահինին Նամէկ Միւքիւքեանէլերի իլէ իհտասընա լումի ու ինայէթի պուլուրտրգլարը Իմմիյազ Նիշանը ֆիլուրղէֆշանը իլէ միտալեալարընը քէմալը մէսերբէթլէ եէտինդէն ախղ ու գապգ էյլէրիմ։

Մէթպուը մուֆախամ վէ մուազզամընընը հագգընտա իպրաղ պուլուրտրգլարը սասրը միւվաֆֆէք վէ միւսաֆֆաթը սամիմէտէն տօլայը նէ մէրթէպէ միթեչէքքիւր վէ միննէթտար օլտուղրմըն վէ թէյէմմիւնէն իլքի տէվլէթը միթճավիրէ արասընտա ճէրբյան իտէն մինասէպաթը տօսթանէնին քէսպը թագվիյէ իմմէսի հագգընտաքի մագսէտը ալիի Միւքիւքեանէլերինէ սուրէթը մախսուսէտ վէ թէմամը յլա իշիթքաք էյլէտիկինին խաքիրաի Բատիչահիլէրինէ արզ ու պէյանընը ըէճա, վէ իչպու մէմուրիյէթին զաթը ալիլերի միսիլլու ըիճալը միթէմամիղէյ հիշալէսինտէն տօլայը այրըճա պէյանը մէճմունիյէթ իտէրիմ։

Էվրօբանըն միւխթէլիֆ բայրաթախթլարընտան Պապը Ալիյէ մէվրուտ խապէրլէրէ նազարէն, ահվալ նէ էյլէյ վէ նէ ֆէնայա հէչ պիր թէպէտտիւլ կէօրմէմիշ տիր։ Հէր թարաֆտա պիր միւշէվվէշլիք հիւքմ իտիյօր։ Մամաֆիհի Պէրլինտէ ահվալէ հիւնիւ նազարլա պագբըլըպ, լաքին Վիէննատա պիլաքիս սահիպ պիր հէյէճան հիւքմիթէրմա կէօրիւնմէքտէ տիր։ Ֆիլհագիգա Վիէննա մէհաֆիլը բօլիմագիյէսինտէ, Աւսթրիա վէ Ռուսիա մուհարէպէսինին վուգուբնա մուհագգագ նազարբյա պաղբըմագտա, վէ բրէնս Ֆէրտինանտըն տահա չօղ վագթ Սօֆիատա գալմասը միւմքինսիզ ատտ իտիլմէքտէ իմիշ։

Ղու հալէբտէն տօլայը Պապը Ալի՝ ասաքիրը ինթիսամիյէսինի սիրալարընա կէօնտէրմէյէ պաչլամըշ էքէն թամամիլ իմմիշ օլտրղր կիպի, պաչլրճա Սէլանիք վէ Մանասթրը գօլ օրտուսընա գուվվէթ վէ մէթանէթ վէրմէք իչիւն տախի թէտտպիր իմթիխազ իմմէյէ պաչլամըշ տըր։

Վիէննանըն Գուէրբնոռ կաղէթասընտա օգունտրղընա կէօրէ, Ռուսիա՝ տէվլէթլէրէ պիր թահրիրաթը ումումիյէ իրալ իմմէք իւզրէ օլուպ, պունտա սուլհ ու սալահ հագգընտա քէմալը մուհապէպէի օլտրղընը ըղհար իմմէքլի պէրապէր, Պալգան չէպիհճէղիրէսինտէքի ահվալէ նիհայէթ վէրմէք լազըմ կէլտիրիլինի վէ էկէր պու հալ տէվամ իտէր իսէ, Եվրօբա սուլհ ու սալիյինին տիւյրը թէհլիքէ օյաճաղընը պէյան իտէճէքմիշ։ Լաքին Պալգան չէպիհճէղիրէսինին ահվալի տինմէքլէ նէ տիմէք իսթէնիլտիկի անլայըլմատըղընտան, իշթէ սաբև անլայաճաղ չէյ պու նօգթա տըր։

Մէնթրօ-Տէբլօ-Ռէյ կաղէթասընին պէյանընա կէօրէ, Պէրլին վէ Բէթէրսպուրգա սէյահաթա չըգմըշ օլան Լօրտ Ռանտոլֆ Զըրչիլ՝ Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի թարաֆընտան հիչ պիր մէմուրիյէթը բէսմի յէյի հաղ օլմայրգ, լաքին Պուլկար մէսէլէսինին պիր սուրէթը սուլհճույանէտ հալ ու թէվիրիսինի թավսիյէ վէ նահիհաթ իմմէք իչիւն բէնտիսինին Բէթերսպուրգա սէյահաթ ու իդամէթինտէն խոսիֆատ իմմէք նիյէթինտէ պուլունը յօր իմիշ։ Ղու քէրբէ Ինկիլթէրա՝ պիր դօնֆէրանսին ագտ ու ճէմի խուսուսընտա սարֆ օլունաճագ քեափֆէի մէսալ ու իհլիմամամա մուավէնէթ իմմէք, վէ Զաբրն Պուլկարիսթանտա իճրասընը թալէպ իմտիկի մըգտարը նում ֆուզը մէշրու�էսի նիսպէթինտէ միւսատատաթ իճրասընա Աւսթրիա կիպի մուվաֆագաթ իմմէք մէյլանընտա պուլունը յօր։

Լօրտ Ռանտոլֆ Զըրչիլ՝ խոթէր քէնտի նամընա իճրան մուամէլէ իմմէն, խոթէր կիզիճէ թալիմամ ալալ իմմիշ օլսըն, ամսէթինտէ էկէր Ռուսիայա պիր գօնֆէրանս իճիմամընը դապուլ իմտիրմիշ օլտրղընը խապէր վէրիր իսէ, մէճմունիյէթի մուճիպ օլաճաղընտա շիպհէ օլունմամաղ։ Լօրտը միւշարէլէյշ՝ Ռուսիանըն էն մէշհուր տիրլօմատլարը յա միւրագաթլար իճրա իտէճէկի կիպի, խուսուսի սուրէթտէ խմբաթաօր Իւչիւնճու Ալէքսանդրն հուզուրընա տախի զապուլ օլունաճաղը՝ Լօնտրատա ալէլումում մէմուլ օլունմագտա տըր։

Գրազովիատա Ն'չը օլընան Զասկակէթասընա Բէթերսպուրկտան եազըլըրղընա կէօրէ, Ռուսիա էֆֆէաբը ումումիյէսի՝ Ավսթրիատան զիյատ Ալէքսանիա ալէյհինտէ հէյէճանա կէմիշ տիր։ Ավսթրիայա դարշը ապրլաճագ պիր մուհարէպէյէ Ռուսիա էհալիսի բէք տէ էյի նազալա պագմայաճագ իսէ տէ, Ալէքսանիայա գարշը պիր մուհարէպէ աչըլտրգտա էհալիսին մէգբիւբ մուհարէպէյէ բէք խօշ նազարլա պագաճաղը, վէ Ռուսմիլլէթինին բէք պէօյիւք ֆէտաքեարլըգլարտա պուլունաճաղը մուհագգագ տըր։ Ռուսիատա Ալէքսանիա ալէյհինտէքի հէյէճան օ տերէճէյէ կէլմիշ տիր քի, Ռուսլար՝ արթըգ Ալէքսանդրիյէսի սիկարաճրլարընտան սիկարա պիլէ սարմն արմամագտա տըրլար։

Ռուսիա տէվլէտը ասքէրիյէսինտէ, Ռուս օրտուսընին իլք եվվէլ մաղլուպ օլաճաղը, վէ ֆագաթ մուհարէպէնին նիհայէթինտէ ֆաթհ չըգաճաղը ալէյնէն սէօյլէնմէքտէ իմիշ։

Գուդրէչտէն եազըլըրղընա կէօրէ, Ավսթրիա՝ պիր մուհարէպէ դուհուրինտէ Ռումանիայը պիթարաֆատտ իտէճէրինէ տարի Ռումանիա հիւքիւմէթինէ թէէմինաթ վէրմիշ իսէ տէ, Ռուսիա՝ իչպու թէէմինաթը վէրմէք նիյէթինտէ կէօրինմէյօր իմիշ։

Մէսալը հաղրլէնին թէավիրէսիյլէ պիր մուհարէպէնին էօնիւնիւ ալմագ իչիւն տիւմէյը մուազզամ սիֆէրաարտան միւրէքքէպ պիր գօնֆէրանսին մէյդան կէլմիշ, պաչլրճա Սէլանիք վէ Մանասթրը գօլ օրտուսընա գուվվէթ վէ մէթանէթ վէրմէք իչիւն տախի թէտտպիր իմթիխազ իմմէյէ պաչլամըշ տըր։

Վիէննանըն Գուէրբնոռ կաղէթասընտա օգունտրղընա կէօրէ, Ռուսիա՝ տէվլէթլէրէ պիր թահրիրաթը ումումիյէ իրալ իմմէք իւզրէ օլուպ, պունտա սուլհ ու սալահ հագգընտա քէմալը մուհապէպէի օլտրղընը ըղհար իմմէքլի պէրապէր, Պալգան չէպիհճէղիրէսինտէքի ահվալէ նիհայէթ վէրմէք լազըմ կէլտիրիլինի վէ էկէր պու հալ տէվամ իտէր իսէ, Եվրօբա սուլհ ու սալիյինին տիւյրը թէհլիքէ օյաճաղընը պէյան իտէճէքմիշ։ Լաքին Պալգան չէպիհճէղիրէսինին ահվալի տինմէքլէ նէ տիմէք իսթէնիլտիկի անլայըլմատըղընտան, իշթէ սաբև անլայաճաղ չէյ պու նօգթա տըր։

Պէօյուք Զէքմէճէնին էօթէսինտէ Գալիկրաթիա սահիպինտէ 1000 քիլէլիքտէն 2000 քիլէլիյէ գասար 50—60 չէքտիրմէ գարայա տիւշիւպ էքսէրիսի բարչալանմըշ տըր։

Թէքիրտաղը էօնիւնտէ տէմիր ամմիշ օլան 300 թոնէլաթօլրգ պիր սէֆինէ՝ տէմիրինի գօրարարագ հիչ պիր եէլքէնի աչրգ օլմասրը հալտէ բիւգկերարն էօնիւնէ գաթըլրգ վէ Սթէնիայա գասար կէլիպ գարայա օմուրմըշ տըր։ Իչպու սէֆինէ մէգբիւր մէսաֆէյի 5 սասթտա գաթ իթմիշ օլուպ, էն եիւրիւք պիր վարբ տախի իչպու մէսաֆէյի օ գասար վագթտա անճագ գաթ իտէպիլիր իտի։ Չու հալէ նագարէն բիւգկերընն տէրէճէյի չիտտէթի գօլայճա անլաշըլապիլիր։

Բէիս Տիզբան աղանըն եէտիգուլէ աչրղընտա քեռան էքի տալեանը բարչա բարչա օմուշ տըր։

Սալբազարը էօնիւնտէ պուլունան սէֆարէթ մայէթ վարբլարընն տէմիր վէ խալալլարը գօբարղընտան, պիր գաղա վուգուրնա մէյանան վէրմէմէք իւզրէ ճիմիկսի տէ տէրհալ գազան եագբպ սահիպտէն աչրմիշլար վէ խոթիմ իւզէրինտէ տուրմըշլար տըր։

Զանագգալէտէ տէնիզ՝ չամանտուրալարը սիւրիւպ աչրգլարա կէօթիւրմիշ օլտրղընտան, պունլարընն ենիրլէրինէ վազը իչիւն ինդիրա իտէն ալէպ ու էտվարդն իրսալի Լիման խտարէսինէ իչար գըլընմիշ տըր։

Էմիրկեան ճամիսի մինարէսինին պիր գրսմը միւնհէտիմ օլուռդր կիպի, Սթամպօլտա Սուլթան Ահմէտ ճամիսի մինարէլէրինտէն պիրինին տախի գուրչունլարը սօյուրմիշ տըր։ Սթամպօլ եանկին գուլէսինին պայրագ քէչիտէսինէ մախսուս մահալի վէտէլէնմիշ տիր։

Եալըվատան կէլմէքտէ օլան պիր սման գայրընընն եօլտա գարայա տիւշիւպ բարչալանտըղը վէ տէրուենտէ պուլանան 4 քիչիտէն Զանին թէելէք օլընընը տախի խապէր վէրելիյօր։

Իսկիւտարտա Թօբխանէլի օղլընտա վագը միլլէթ պաղչէսինին զարչըսընտա միլթէվեֆա Թունեալը Մահմուտ բաչա Ղարաֆընտան մուգատտէմա միւսաֆիրխանէ օլարագ ինչա իթտիրիմիշ օլան ճէսիմ պիտա՝ պիր արշին գասար էրլիմիշ վէ պաղչէսինտէ բէք չօղ աղաճլար խարապ օլմուշ տըր։

Իսկիւտարտա Գարաճա Ահմէտ մէզարլըղընտա 180 գասար վէ եինէ Իսկիւտարտա Պիւլիւլ տէրէսի գապրիսթանընտա 8 գասար սէրվի աղաճը, վէ Թօբխանէլի օղլընտա պիր չընար աղաճը տէվրիլմիշ տիր։ Քէղա հայտար Բաչա չըմէնտրֆէրի ըսթասիօնընտա պուլունան էսկի պիր չընար աղաճը տախի տէվրիլմիշ տիր։

Իչպու պօռատան խասարտիտէ վէ պինանէն ալէյհ միհրթաճը իանէ օլանլարըն սէրիան Շէհր Էմանէթինէ պիտիրիլմէսի՝ Էմանէթը միւչարէլէյհատան ումումի տէվարիրը պէլէտիրէյէ էմի ու իչար պույրըլմիշ տըր։

Իչպու պօռատան ինչէճէսինին իլք կիւնիւ Սէրանիքտէն հարէքէթ իմմիշ օլան Խտարէի Մախսուսէսինին Շուրէ վարօրը՝ Մարմարա տէնիզինտէ ֆուրթունայա թուռթուլրպ մաքինասը սադթանմիշ օլմաղա, մուվագգաթ պիր թամիրտէն ասնրա Զանագգալէ ճիվարընտա պիր քէօրթեկէ իմիճա իմմիշ, վէ եօրը վէ էմմանան Սէլանիկէ նագլի իչիւն Խտարէի Մախսուսէսէ թէտտպիրը լազըմ իմթիխազ դըլընմըշ տըր։

* * *

Մէղբիւր պօռատ իւզէրինէ Տէրսաատէթ իլէ Էվրօբա պէյնինտէ դարա թէլլէրի վէ Պոյաճ ատտար թարիգիյլէ տէնիզ գապը թէլլէրի պօղուլմըշ օլմաղա, մէղբիւր խաթթլար իլէ ալընան Էվրօբա թէլէկրաֆլարը տիւն վէ պու կիւն ախզ օլընմամըշ, վէ եարընը Օտէսա թէլէկրաֆ խաթթը աչրգ պուլունմըշտը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւնքի սէլամըրգ ալայը Համիտիյէ ճամիսինտէ վուգուռ պուլուպ, խոթամինտա սուլուսը իսէն իրատտէ Սէնիյէ մուճիպլիճէ ասաքիրը Շահանէ թարաֆընտան միւքեմմէլ պիր ըէմմը կէչիտ իճրա օլընմըշ տըր։

Ըէմմի մէղբիւրը սէյր ու թամաշա իչիւն Ալէքսանիա, Սրպիա վէ Պէլճիգա սէֆիրլէրի իլէ պաշ թէրճէմանլարը, Վիւրթեմպէրկ գրալընն ագրապասընտան բրէնս Տօգար, վէ Խրտիվը սապրգ Իսմաիլ բաչա հաղրէթլէրինին քիչիւք մախտումի բրէնս Իպրահիմ բաչա հաղրէթլէրի վէ սաիրէնին ճէպը հիւմայուն տարէսինտէ պուլունտրգլարը՝ մէսմուր հաղրէթը Բատիչահի պուլրըտրգտա, գուրէնաի Շէհրիյարիտէն Բաղիպ պէյ հաղրէթլէրի պիրիրսաբ միւշարէլէյհիմ հագգընտա իմիճաթը Բատիչահի բայէկեան պույրըրմըշտը։

Սէլամըրգ բէսմինէն սօնրա Ալէքսանիա սէֆիրի Մ. Բատօվից՝ հուզուրը հաղրէթը Բատիչահիյէ գապուլ պույրըլարագ Վիւրթեմպէրկ գրալընն ագրապասընտան բրէնս Տօգարը զաթը Շահանէյէ թագտիմ էյլէտիկի կիպի, մուախիրէրէն Պէճիգա սէֆիրի տախի պու կիւն մէմլէքէթինէ կիտէճէյի ճիհէթլէ լիճիլ վէտտա հուզուրը հաղրէթը Բատիչահիյէ գապուլ պույրըրմըշ տըր։

Միւխէագրպէն բրէնս Իպրահիմ բաչա հաղրէթլէրի տախի հուզուրը հաղրէթը Շէհրիյարիյէ մէսուլ չէրէֆինէ մազհար պույրըրմըշ տըր։

—Իմպալան լիսանը իլէ բէք չօգ մէշհուր չիրլէր թանզիմ իմմիշ օլան վէ 3 պուչուգ այտան պէրու Տէրսաատէթտէ պուլունան Ֆրանսա ատթըպպալ մէշհուրէսինտէն Տօգթօր Գարաչայ՝ էվսաֆը Շէհնշահլի սէնա վէ սիմպալիշ եօլունտա Իմպալիան լիսանը իլէ պիր չիրը թանզիմ իտուպ խաքիրաի Շահանէյէ թագտիմ էյլէմիշ տիր։

Պու քէրբէ Եունան գրալընա իմթիյազ նիշանընն իմա պույրըրմասը իւզէրինէ, մուամիլէյէ՝ մէտհիյէ հիւմայունը միւթէգամին տիկէր պիր չիրը տախի գալէմէ ալըպ, պիր սուրէթինի Եունան գրալընա կէօնտէրմիշ տիր։

—Եունան գրալը Եօրկի հաղրէթլէրի՝ զաթը Շահանէյէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտ իտէրէք, պու քէրբէ քէտիսինէ նիշանը Իմթիյազ իհտա պույրըլմասընտան տօլայը պէյանը թէչէքքիւր էյլէմիշ տիր։

—Խրտիվը սապրգ Իսմաիլ բաչա հաղրէթլէրի՝ էվվէլքի կիւն Էմիրկէնտէքի սահիպանէլէրինէ միւվասէլէթէրինտէ, Մըսրըրը Մուսթաֆա բաչազտէ Մէհմէտ Ալի վէ Օսման վէ Սալիհ բաչալար վէ սաիր պիր չօղ զէվաթը քիրամ թարաֆընտան խաթիգպալ օլընըպ, էվվէլճէ թէտտաքիք խտիմիշ օլան գուրպանլար տախի քէսիլէրէք ֆուգարայա թէվզի խտիրտիքտէն սօնրա սահիպանէնին պէօյիւք սալընընտա բաչալ միւշարէլէյհ հաղրէթլէրինէ ճիւմէ թարաֆընտան բասիմէի թէպրիք գուտում իյֆա օլընըպ, չալար վէ չէրպէթէր իչիլմիշ, վէ պատէհու բաչալ միւշարէլէյհի խոթիգպալէ մէմուր պույրըլմըշ օլան սէր եավէր Մէհմէտ բաչա հաղրէթլէրի Եըլտըղ սէրայընա ավտէթ էյլէմիշ տիր։

Իսմաիլ բաչա հաղրէթլէրինին ֆամիլեասը երքեանը իլէ մալէթինին վէ էշեասընը վաբօրտան չըգարըլմալարը խուսուսընա թարաֆը հաղրէթը Բատիչահինէն Մապէյնի միւտիրի Ահմէտ պէյ թալին պույրըլմըշ օլմաղա, միրը մուամիլէյհ՝ էվվէլքի կիւն սաաթ 10ա գասար պու խուսուսա նէզարէթ իմմիշ տիր։

—Մէնբէօրուն պէյանընա կէօրէ, Առտարաղարընտա գրմիրդ մէվճուտ օլտրղը իհտիյար գըլընմասը իւզէրինէ, մահալը մէղբիւր էշխալսի իլէ մուհաճիրինէ պուղտայ թէվզի օլընմասը խուսուսընա իրատտէ Սէնիյէ սուտուր իմմիշ տիր։

—Բաբա հաղրէթլէրինին Ցուբէյեանը միւնասէպէթիյլէ պու կիւն Պէյօղլունտա Բանկալթիտ վագը Ֆրէնգլերին Սէնթ-Էսբրի քիլիսէսինտէ իճրա օլընաճագ այինը բուհանիյէ պիճիմէ սիֆէրաի էճնէպիյէնին բէսմէն տավէթ օլընտրգլարը իշխտիրմիշ տիր։

—Տէրսաատէթտէ պուլունան պիրճիմէ թապուրարընն քիչիւք զապթանը իլէ նէֆէրլէրինէ միւքէմմէլ ֆանէլարար թէվզիի խուսուսընա իրատտէ Սէնիյէ սուտուր իմմիշ տիր։

—Պաթն տը Հիրշին կէլէճէք սալը կիւնիւ Վարնա թարիգիյլէ Էվրօբայա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք յինի Մէնբէօ եազը յօր։

—Թուրքին պէյանընա կէօրէ, Ալէմանիա վէ Իթալիատա պիրէր խաթախանէտէ վէ Բարիզտէ եազընը Լօրտին Նամ գատրն խաթախանէսինտէ Մարթինօ Նամ տօղթօր թարաֆընտան գուլլանընան վէ 15—20 կիւնտէ ֆրէնկի իլլէթինի տէֆ իտէն պիր ուսուլը թէտավի՝ կէչէն կիւն Մէքթէպը Թրպպիյէտէ Տօղթ. Հիւսէյին Խրլգի պէյ թարաֆընտան մէվգրի իճրայէ գօնուլմըշ տըր։

Պու ուսուլ իլլէթի տէֆ իմմէք իչիւն հաղրլանմըշ օլան պիր իլաճը տէրի ալմէնտան չիրիկա վասէթասը իլէ գանա սէվգ իմմէքտէն իպարէթի օլուպ, Թուրքիատա հէնուզ հիչ պիր թապկա թարաֆընտան իճրա խրիմէմիշտիր։ Պու ուսուլ սայէսինտէ ճիվալը հապ վէ շուրուպլար կիպի միտէյի պօղաճագ էսկի ուսուլէրէ հաճէյի գամագսրղը մէղբիւր իլլէթի չարուճագ վէ քեամիլէն սիւն տէֆի օլաճագ իմիշ։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

(Կաղէթամիզը թապը էսնասընա գասար բօլիթիգայա տարը Թէլէկրաֆ վիրուա իմմէմիշ տիր։)

ԹՕՀԱՖ ՊԻՐ ԵԷՄԻՆ

Էսքի զէման պառօնյարը՝ քէնտի գանլարը ատի պիր ատամըն գանը կիպի գբրմըզը օրմալը մավի զանն իմմէքտէ օլորդլարընտան, «մավի գանրմ հագգը իչիւն» տէյու եէմին իտէրէր իմիշ։

Պու կիւնքի կիւնտէ իսէ գան ճիհէթինճէ օլան ֆարգ՝ եալընը, պարզարընն գանը թէմիզ օլուպ հիչ պիր խասթալըղա սէպէպիյէթ վէրմէսի իլէ, պարզլարընն տա գանը զարքի վէ պօղուգ օլուպ քէմիք խասթալըղը, պէղ, չիպան վէ սարբէ կիպի խասթալըգլարա սէպէպիյէթ վէրմէսի արասընտա պուլունտրղը մալիմտիր։ Եկէր գանն բիսմիլլէրի՝ Բօպ Լրչօ շուրուպը վասէթասը յա Թէմիզլէնիր իսէ, մէղբիւր խասթալըգլարը էօնիւ ալընապիլիր։

(Բօպ Լրչօ շուրուպընն իլանը կինճի սահիֆէտտէ տիր։)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ Վեհապետեան Ամին. Տ. Յարութիւն Սրբազան հաղրէթլէրինին իսթիֆասը մէսէլէսի պու քէրբէ մագամը Սատարէթտէն Շուրաի Ցէվլէթէ հէվալէ պույրըրմիշ օրմաղլա, Շուրաի մէղբիւրին նէթիյէսի գարարը կէլէճէք հաֆթա դարֆինա մագամը Սատարէթէ արզ օլընճաղը միւսթահսէր տիր։

Եարընքի բազար կիւնիւ Պէյօղլունտա Սագրը-Ադաճ ճատտէսինտէ Ամոռանիատ Ս. Աստուածածին քիլիսէսինտէ, Օն Իւչիւնճու Լէոն Բաբա հաղրէթլէրինին տիրը բուհպանէլէ տուխուլինին 50ինճի սենէսի օրմաղ հասէպիյէ էրմէնի Գաթօլիք Կաթողիկոս վէ Բաթրիգ վեքիլի ճիղմէճեան Ֆաղ. Սահակ Ծ. վարդապետին թահթը բիյասէթինտէ պիր զիյէթը բուհանիյէ իճրա օլընճաղ, վէ մէսմուաթա կէօրէ, զիյէթը մէղբիւրէտէ թարաֆը հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն սուրէթը բէսմիյէտէ պիր մէմուրը մախսուս հազրը պուլունճաղ տըր։

Ալաֆրանկա յունվարին 8ինճի բազար կիւնիւ Պէյօղլունտա Թէօթէնիա Նամ սալօնտա միլլէթիմիզ մէմէպէր ֆամիլիարարընան Տիրկին Վերոնիկ Ս. Մաքսուա, Տիրկին Վիրժինի Ց. Եսայեան, Տիրկին Մաուի Դ. Նարատունկեան վէ Տիրկին Բօլին Ս. Բիպարթալեանըն թահթը հրմայէրինտէ օլորդր հարտ մուալիմինը միլլիյէտէն Մուրատեան Եվիազար էֆֆինին քէրբէմէսի Օրիորդ Ասթինէ Ե. Մուրատեան թարաֆընտան կէրէք բիյասուլուրէրինտէ վէ կէրէք թէրէնինմաթլա մանենագամ պիր գօնսէրթ իմա օլունուպ, պաղր էրպապը սէնայի տախի մուամիլէյհա Օրիորդ Ասթինէյէ բէֆագաթ վէ մուավէնէթ իտէճէքլէր տիր։

Միլլէթին էմէքտարը օլան պիր մուալլիմին քէրիմէսի թարաֆընտան իճրասընա թէշէպպիս օլընան իչպու գօնսէրին բաղվէթը ումումիյէյէ մազհար օլարագ նաիլը մուավաֆֆագիյէթ օլաճաղընը գավիսէն մէմուլ իտէրիմ։

Մէղբիւր գօնսէրին բրօկրամընը կէչէճէք պիր նիսսխէմիտտէ նէշը ատէճէյիմ։

ԱՐԻԿԵԱՆ ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԷՆԴԻՆԻՆ ԵԷՆԻ ՊԻՐ ԷՍԷՐԻ

ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ ԿԻՒԼՏԻՊԹԷ

Էսէրը մէղբիւր Թիւրքէնին էլ եազընը իլէ մամպու էնվալ սէնէտ, բօլիչա, իպրա, մուգավէլէնամէ, գօնթրաթօ, վէքեալէթնամէ, լիմուխապէր, արզուհալ, թէպրիբնամէ, թէղքէրէ, թէլէկրաֆնամէ, էլդապ վէ պիր խայլի ատրէսէրի հավի օլուա ֆիյաթը 100 բարա տըր վէ 5 ատտտէն զիյատ ալանլարա 100ատ 25 ագօնիթօ խրլիր։

ԻՖԱՏԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Սթամպօլ, Գալաթա վէ Պէյօղլու թարաֆլարընտա միւվէզզիմիզ վասէթասըլա կաղէթալարընը ալմագտա օլան ապօնէլէրիմիզտէն հէր քիմ՝ սէմթինին ուզագլըղընա կէօրէ նիհայէթ ագշամ սաաթ 12յէ գասար կաղէթասընը ախզ էյլէմէղ իսէ, լութֆէն իքի սաթրը պիր մէքթուպլա քէյֆիյէթի մանթպասամրզա խապէր վէրմէսինին ըէճա իտէրիզ։

Քէզա ապօնէլէրիմիզտէն հէր քիմ՝ կիւնլիք կաղէթասընը ագշամ սաաթ 12յէ գասար ալմալը տա, էրթէսի կիւնիւ միւվէզզիմիզ կէթիրիր իսէ, գապալ էյլէմէյիպ ըէտտ իմմէսինի, վէ քէյֆիյէթի եինէ իքի սաթրը պիր մէքթուպլա մանթպասամրզա իշար էյլէմէսինի ըէճա իտէրիզ։

Քէզալիք թաշրա ապօնէլէրիմիզտէն հէր քիմ՝ կաղէթասընը բօսթատան սուրէթը մունթազամէտ ախզ իմմէզ իսէ, բօսթա մէսարիֆի թարաֆրմրզա ատտ օլմագ իւզրէ քէյֆիյէթի սա մէքթուպ խտարէսանէմիզէ իշար էյլէմէսինի ըէճա իտէրիզ։

ԱՀՎԱԼԸ ՄԱԼԻՑԻ

Մահմուտ Ճելալէտտին բաշա հազրեթլերինն խաղնէի Մալիյէ նէզարէթը ճելիլէսնէ նասպ ու թային պուլրլմասը, շու արա մէվատտը սարիյէ թեգատուրմ էյլէմէսնէ պիր վասէթա օլմուշ, վէ օլ պապտէ բէք չօգ միֆիխտ միպահասալարա պիր պապը քէպիր քիւշատ էյլէմիշ տիր։

Մալիյէ նէզարէթի թէպէտուլի տայմա վուգուա կէլիր պիր չէյ օլուպ, էզհիւմէ պու տէֆքէր թէպէտուլէ առէթտէն պիր ազ զիյատեճէ էհէմմիյէթ վերիլմէսի տէ խապաթ իտէր քի, Մահմուտ Ճելալէտտին բաշա հազրեթլերինն մէհարեթինտեն էրէյիճէ պէօյուք սէմերէլեր պէքլենմէքտէ տիր։

Ֆիլվազը պիր թարաֆտան Մալիյէ խաղնէսինճէ տէրքեաբ պուլբ նատտարլըգ, սերվէթ վէ վարիտաթը տէվլէթ վէ էհալիսին սակիր տէվլէթ վէ սերվէթ էհալիլեր վէ վարիտաթը նիսպէթինճէ թէտէննի հալէ եիւգ թուրմուշ օլմասը, վէ պու հալին մէնի վէ էյիյէ թէպէտուլի իչուն, մատէնլերիմիզին, օրմանլարըմըզը, չըմնարֆերլերիմիզին, բըլթըմարը-մըզին, լիմանլարըմըզին, գանալարըմըզը վէ սարիմիզին եա եէնիտէն խալգլարընա եախօտ իսլահը հալլերինէ էշէտտը լիւզում պուլբնը, չիմդիյէ տէկին պունլարա չու տրը տէնիլճէք պիր չարէ պուլնամամըշ օլտրը, վէ սարէ վէ սարէ, հէր եէնի մալիյէ նազրբընտան բէք պէօյուք չէյլեր պէքլենմէսինէ պիհագրը սեպեպիյէթ վերտիքլերի կիպի, քէնտի պիւտէ թասավվուրլար իլէ պիր գաթ տահա քէսպը նամ էյլէմիշ օլան Մահմուտ Ճելալէտտին բաշա հազրեթլերինտեն տախի տահա զիյատ չէյլեր պէքլենմէսինէ սեպեպիյէթ վերմիշլեր տիր։

Մահմուտ Ճելալէտտին բաշա հազրեթլերինն պունտան մուգատտամ իճրա էյլէտիքլերի քեֆֆիյէ մէմուրիյէթլերինտէ իպրազ պուլբրմըշ օլտրգլարը մեհարեթը քեամիլէ, ումումիկը հալի քէսպ էյլէմիշ օլան մէղքիւր իւմիտ վէ էմէլէ պէօյուք պիր հագդ վերիյօրլար։

Բաշալի միւշարէլէրհ հազրեթլերինտեն պէքլենէլեն պիրինճի էսէր, մէվճուտ պուլբնան վերկիլերէ տօգանըլմագսըզին վարիտաթը տէվլէթին թէզայիւտի էսպապընը վիճուտէ կէթիրլմէսի էսէրի տիր։

Էրպապը վուգուֆը իֆատէսինճէ զամէնն վիճուտ պուլբնան վարիտաթ, տէվլէթին իհթիճաթը ատիյէսինէ քիֆայէթ խէպկիլէճէք հալտէ օլուպ, անճագ ուսուլը թահսիլին նօգսանընտան եախօտ վագթօրզըզընտան զարրչըգլըգլար վէ աչրգլար զուհուրա կէլմէքտէ տիր։

Մահմուտ Ճելալէտտին բաշա հազրեթլերինն, պու ուսուլին իսլահը վիճուտէ կէթիրէճէքլերի, վէ տէվլէթին վարիտաթը ատի մէսարիֆաթընա վէն կէթիրլէճէյի չիւրհէսիզ ատտ օլընապիլիր։

Ֆագաթ քէնտիլերինտէն էն զիյատ պէքլենիլէն չէյ, վարիտաթը տէվլէթին, ատի մէսարիֆաթ եէքիւնինի թէճավուզ իտուպ, ֆէվգէլատ մէսարիֆիլերի տէ դարշըլայապիլմէսի ճիհէթի տիր։

Պու տախի, սերվէթ վէ վարիտաթը միլք ու էհալինին թէդիտ այէսինտէ, խաղնէի մալիյէ վարիտաթը թէզեիտնէ տէ պիր եօլ հաղրըլամագլա օլապիլիր քի, պու ճիհէթ օրման վէ մէատին վէ իճրաաթը ումուրը նաֆիա վէ էմսալինին ինթիչարընա մէրպութ պուլնմագտա տրը։ Վէ ումումի մուհիպպի վաթանդաշ էզ ճան ու տիլ արզու էյլէմէքտէ վէ չար չէշմ իլէ պէքլեմէքտը օլտրը նիյմէթլէր տէ պունլար օլուպ, անլերին ֆիիլհաթա իրճաը իչուն տախի, Մահմուտ Ճելալէտտին բաշա հազրեթլերի կիպի էհլ ու միւթէտիր պիր զաթրն զայրեթ ու հիմմեթինէ կիւվենիլմէքտէ տիր։

Անատօլու շըմնարֆերիմիզին պիր ան էվվել վիճուտէ կէթիրիլմէսի էլզէմիյէթինի պիր տէֆա տահա թաստիգ էյլէմիշ օլմագ իչուն շունը սեօյլէմէքտէն պաշգա պիր չէյ գալմամըշ տրը քի, Անատօլու գրթամըզին հալը իսթիգպալի, քեամիլեն մէղքիւր շըմնարֆերիմիզին տէ իսթիգպալինէ պաղանմըշ տրը տիսէք, միւպալաղալը կէօրիւնէմէզ։

Պունլարտան պաշգա, հալը հազրտա տերհալ իսթիֆատէ իտիլմէսինէ պէքլեյէն մատէնլերիմիզ վէ օրմանլարըմըզ տա վար տրը։

Պագրը վէ գալալ ֆիյաթլարընն էվրօբա բիյացալարընտա զիյատէսի իլէ թէրգագը էթմիշ օլմասը սայէսինտէ, պիզիմ մատէնլերիմիզին տախի մէնֆաաթը եախօտ տահա զիյատէ մէնֆաաթը սուրէթտէ իշլէթիլմէյէրինէ էմին պիր գաբու աչըլմըշ օլաճաղընտան, զաթէն մէվճուտ պուլունան մատէնլերիմիզին տահա լաերգը սուրէթտէ իշլէթտիրիլճէքլերի. վէ մէվճուտ պուլունուպ տա արանմամըշ օլան տահա նիչէ մատէնլերիմիզին տէ արանըպ մէյտանա չըգարըլաճաղլարը էմէլի էզզէպիմիզտէն պուլունտրը կիպի, հէմ միքին վէ հէմ տէ Թաղինէյի մալիյէնին տախի պունտան զիյատսի իլէ իսթիֆատէ իտէպիլճէքլերի չիւրհէսիզ տիր։

Պիր տէ օրմանլարըմըզին ահվալինտէն պահս օլունուեօր քի, ֆիլ վագը պու ճիհէթտէ տախի պահս օլունմասընա չօղ մահէլլ վար տրը։

Մատէն ճիհէթի իլէ օլմասա տա օրման ճիհէթի իլէ, մէմալիքը Օսմանիյէ հիչ պիր էվրօբա միլքինտէն կէրիտէ գալմաերպ բէք չօգարընա տա ֆայիգ պիր հալտէ պուլունմագտա, ֆագաթ մէմալիքի էճնէպիյէ հիւքիւմէթլերի վէ էհալիլերի օրման եիւզունտէն զիատսի իլէ իսթիֆատէ իյլէմէքտէ իքէն, պիզոտ իսէ էլան պէօյլէ պիր իսթիֆատնին էսերի կէօրիլէմէմէքտէ տիր։

Եօգտան եօղ չըգտըը հէր քէսին պիլտիյի պիր չէյ տիր։ Ֆագաթ վարտան եօգ չըգմասընա ազըլ էրտիրմէք պիրաղ կիւճճէ օլուր։

Օրման մէքթէպլերիմիզ վէ «Բէնէ-Էլ-Ինդիրիմիզ պուլունմատրը վագթլարտա, մէվճուտ պուլբնան օրմանլարըմըզտան, չիմնիքինտէն զիյատէ՞ մի իսթիֆատէ իտիլմէքտէ իտի, եօգսա էքսիք մի, օրալարընը պիլէմեզ իսէք տէ, պիւտժէմիզին վարիտաթ գրսմընտա կէօղէ չարբաճագ պիր օրման վարիտաթընա բասթ կէլինմէմիշ օլմասը տա խպաթ իտէր քի, պու ճէսիմ թաղիի սերվէթիմիզտէն լաերգը իլէ իսթիֆատէ իտէմէյօրուզ։

Հալ պու քի, օրման վէ մէատին մէքթէպլերիմիզ պու գատտար թագվիյէթ վերիլմիշ, վէ պունճա մէմուրլար վէ «Բէնէ-Էլ-Ինդիրիմիշ օլորգտան սոնրա, մէղքիւր իքի մէնզալէրտէն տախի բէք պէօյուք հասըլթալար պէքլենիլէպիլիր իտի։

Մէմուլը գավիմիզ օ տրը քի, Մահմուտ Ճելալէտտին բաշա հազրեթլերի կիպի էհլ ու միւթէտիր պիր նազրը պինաղիր իտարէսի տէվրինտէ, օրման վէ մէատին հասըլթալարը տախի, տէվլէթին պիւտժէսինտէ, քէնտի ասրլարընա չայան պիր մէվգը թուրթապիլճէքլերի տիր։

Էրկէնի վէ Պուլկար տաղը պագրը մատէնլերինէ չու արա լազըմ կէլէն էհէմմիյէթին վերիլմէքտէ օլմասը մաեվմէմունիյէ մալիմիմիզ օլուպ, տիկէր հէր նէվի մատէնլերիմիզ կիպի, օրմանլարըմըզին տախի էվվէլ-քինտէն զիյատէ էհէմմիյէթ վերիլմէլերինէ նայիլ օլաճաղլարը խապերինի տէ գարիունըմիզա թէպչիր իյլէմէք իճթիհիարընտա պուլունմամըզա չօղ պիր չէյ գալմամըշ օլմասը իմմոնինտէ պուլունը յօրուզ։

Սէլանիք, Շգօտրա, վէ Մանաստիր վիլայէթլերինտէ, վէ Անատօլու գրթամըզին պիր չօղ մահէլլերինտէ պուլունան ճէսիմ օրմանլարըմըզին, բասթ կէլէն միհթէրլերը մարիֆէթի իլէ խարապ իտէրքէ օլմալարընտան, վէ պունլարտան խալի չէյլեր պիլիհադ քէօմիւր եարբմալարը իլէ Սթամպօլա վէ մէմալիքը էճնէպիյէ իրսալ օլունմալարընտան, քէզալիք պիր չօղ օրմանլարն տախի քէրեսթէ թէտարիքի իչուն պիչիլիպ մահվ օրմալարընտան, վէ պու քէրեսթէնին տէ, եէնէ ըմթամպօլա վէ կէմիլեր ինչասը իչուն մէմալիքը էճնէպիյէ իրսալ դրըմմալարընտան չիքեայէթ իտիլիյօր։

Ասլ մատտէ, օրման աղաճլարը-նըն եագրըզպ քէօմիւր եարբըմալարընտա, եախօտ գէտիլպպ քէրեսթէ թէտարիք իտիմէլերինտէ, վէ պունլարը Սթամպօլա եախօտ մէմալիքը էճնէպիյէ իրսալ օլունմալարընտա տէյիլ տիր։

Թապիսթ՝ օրմանլար խալգ իթմիշ վէ մէմալիքը սարէ միմանընտա պինէֆա քէնտի միքիմիզի տէ քէնտի պօլ պօլ իհսանընա նայիլ գըլմըշ ի-սէ, պունլարը՝ պիր սիւս վէ չէօհ-րէթ մաղամնտա խալգ էյլէմէյիպ, էլպէթտէ ճինսը ինսանըն տա անլէր-տէն իսթիֆատէ էյլէմէսի իչուն խալգ էյլէմիշ, վէ տիկէր նիյմէթլէ-րի կիպի, անլերի տախի քեամիլէն ճինսը ինսանըն խտարէսինէ թէսլիմ էյլէմիշ տիր։

Ազաճ քէօմիւրի վէ քէրեսթէ տէ-նիլէն չէյլեր տախի օրմանլարտան պաշգա պիր չէյտէն հուսուլէ կէ-թիրիլմէմէլեր, վէ քէօմիւրճիլիք վէ քէրեսթէճիլիք տախի, վարիտաթը միլքի թէչքիլ խէն մէվատտ տա-խիլինտէ պուլունմագտա տրրլար, վէ էկէր օրմանլար, քէօմիւր վէ քէ-րեսթէ վէ եաղմուր վէ էմմալը ի-չիւն խալգ խիլմէմիշլեր իսէ, պաշ-գա նէ՞ չէյ իչիւն խալգ իտիմիշլեր տիր։

Ֆագաթ օրմանլար, կէրեք քէօ-միւր վէ կէրեք քէրեսթէ վէ կէրեք եանաճագ օտուն մագամընտա գուլ-լանըլմագ իւզրէ, էշլէ պիր սու-րէթտէ քէսիլմէլի տիրլեր քի, պու-նընլա օլ միւպարէք թապիսի սերվէթ պիսպիլթիւն մահվ ու խարապ օլ-մատրգտան պաշգա, տահա զիյատ սերբիմլեր ինչասը տէ եարարմ իտիլ-սին։

Պունըն իչիւն տիր քի, հէր մէտ-նի մէմալիքտէ օրմանլար խտարէսինէ պէօյուք էհէմմիյէթ վերիլմիշ, պէօ-յուք մասրաֆլար իլէ մախսուսէն մէքթէպլէր թէէսիս իտիլմիշ, վէ պինէրճէ օրման մէմուրլարը վէ սրէսիալիսթլերի եէթիշտիրիլմիշ տիր։

Կէրեք քէօմիւր իչիւն, կէրեք քէրեսթէ իչիւն, կէրեք եաղրլա-ճագ օտուն իչիւն վէ կէրեք սարէ իչիւն, օրմանլարը հանկը թարաֆ-լարընտան վէ հանկը աղաճլարը քէ-սիլճէճլերինի, օ մէմուրլար վէ ըս-բէսիալիսթլէր, թահսիլ իթմիշ օլ-տրգտրը իլմ հիւքմինճէ, քէնտիլերի թային իտեճէքլեր տիր։ Եաեի հան-կը թարաֆլարըն վէ հանկը աղաճ-լարը քէսիլմէլերի օրմանըն խարա-պընա սեպեպ օլմայրպ տա տահա զիյատ սերբիլմէսինէ եարարմ իտե-պիլճէճքլեր իսէ, եալընը անլերին քէսիլմէլերինէ միսաատ իտէճէք-լեր տիր։

Քէօմիւրճի, քէրեսթէճի վէ քէօ-ղլու, էրպապը սանաաթտան տէյիլ տիր։ օրման իլմինտէն խապերի եօգ տրը, վէ էկէր պունլարըն իչինտէ պիլէրեք խրյանէթ իտէնլեր պու-լընսա պիլէ, էքսերիսինին պիլմէյէ-րէք վէ երպապընը նէզարէթի թահ-թընտա պուլընմայարագ պիր իսէ-թատա պուլընմըշ օլաճագլարը թա-պիսի տիր։

Պիլինմէյերէք իճրա խիլէն խա-բապիյէթին նէ տերեճէլերէ վարմըշ օլտրգընը պիլէմէյիզ։ Ֆագաթ խա-զինէի տէվլէթին պու եիւզտէն տէ լայրգը իլէ խսթիֆատէ իտէմէմէքտէ օլմասը իսպաթ իտէր քի, օրմանլա-րըմըզին խտարէսի, լազըմ կէլէն վէ մէմուլ օլընան տերեճճէտէ միւքէմմէլ պիր հալտէ տեյիլ տիր։ տահա զի-յատէ տիգգաթա էլղէմիյէթը մութ-լաֆա կէօրիւնմէքտէ տիր, վէ պու գուսուրլարին իքմալի իչիւն տէ Մահմուտ Ճելալէտտին բաշա հազ-բեթլերինն հիմմեթ ու իքթիսատ-ընա միւնթազը պուլընըրմագտա տրը։

ՊԱԹՈՒՄ

Շէհրը մէղքիւր մուխպրիսիպտէն դեկ-տեմբեր 10 թարիխյէ մաթպասըզա վիրուտա խտէն պիր մէգալէ տիր։

Թէճէլլիսի պիր էյնէնը դէճրէ

Պիր դաչ կիւն ադամ Թիֆլիստէ տըդգաթա չայան պիր զիրնէթ իճ-բա օլընմըշ տրը։ Կիւրճիլերին էն գրստէմլի ժէնէրալը բրէնս Լէվան Մէլիքօֆ՝ (1) Բուսկա խրտմէթը ա-քերիյէսինէ տուխուլինին 50նճի սէնէ-սի օլմաղլա, Ցօրլեանը զիրնէթիմու-թանթան սուրէմտէ իճրա դրըմըշ տրը։ Եէվմը մէկքիւրտէ բրէնս Տճ-տուդօֆ Դօրսագօֆ՝ պիզզաթ բրէնս Լէվան Մէլիքօֆին խանէսինէ կի-տիպ վէ քէնտիսինի արապասընա ա-լըպ սերայընա կէօթիւրմիշ, վէ օ-բատա Թիֆլիսին թէրմիյ սաքերիյէ վէ միլքիյէ պէօյուք մէմուրինի վէ հէր միլլէթ ըուէսաի ըուհանիյէսի հուզուրընտա թէպրիքեաթը միդ-թազիյէտ պուլընըրմըշ տրը։ Էնտաի զիրնէթտէ խիէրաթօր Ուչինճիւ Ալէքսանտր հազրեթլերինտեն ամի-տէքի թէլեկրաֆ վիրուտա իթմիշ տիր։

«50 սէնէլիք խրտմէթը խալիսէնիզի թէպրիք խտերէք էլինիզի էքիտեն սըդար վէ սիզի ճան ու տիլտեն տէ-բաղուշ իտերիմ։

«ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ»

Իմբէրատօրըն պու տէրեճէ տօս-թանէ թէլեկրաֆը՝ հագրգաթէն չայանը տիգգաթ տրը։ Միւշարէ-յէ բրէնս Լէվան Մէլիքօֆ՝ սապրգ Դավգասիա Նամէստնիքի (փոխար-քայ) կրանտիւգ Միչէլին մուավինի օլուպ, էլան միւշիր բայէսինտէ վէ չուրաի տեվլէթէ աղատ տրը։ Քէնտի-սի էլան 72 եաչընտա իսէ տէ, վիճ-ճուտճա գավի իւլ պիտեէ տիր։

Բրէնսը միւշարէյէ՝ էվվէլա բօ-լիս չավուշը օլուպ, սօնրատան Էրմէ-նի ժէնէրալը Բէհրուտեան (Բէհրու-թօֆ) սայէսինտէ իլէրիլմիշ վէ

(1) Թարիֆէ հաճէթի օմատրը վէճճ-էլ, Ռուսիա Էրմէնիլերինտէն օլան ժէ-նէրալ գօնթ Լօրիս Մելիքօֆ տէյիլ տիր։ Ճ. Շ.

ֆաղաթ քէնտիսի տախմա Էրմէնի-լերէ սիւչման գալըպ մէշհուր գահ-բաման ժէնէրալ Լազարեանցա (Լա-զարեֆֆ) տախի պէօյուք զրտահէթ կէօսթէրմիշ իսկի։ Բրէնս Լէվան Մէ-լիքօֆ՝ հիչ պիր պէօյուք մուհարե-պէտ պուլընմայրպ, էօմրիւնիս Տաղիսթան Լէգկիլերինտէ գաբրը օլան տաղ գավկալարընտա կէչիրմիշ տիր։

* *

Գաղէոլոգ ասէր բահրէրէ

Գավգասիա Էրմէնի վէ Կիւրճի էհալիսինտէն ասքէր ալընմագ թէր-թիպի՝ մէվգրի իճբայէ գէնտրմշ տրը։ Թիֆլիս կաղէթալարը պունա տաիր թաֆսիլաթա տօլու տրը-լար։ Հէր եէրտէ քէմալը ինթիզամ-լա գուրա չէքիլմիյի վէ եէնի նէ-ֆէրլերին ասլա չու հալէ խօշնուտ-սըզլըգ իպրազ իթմէմիքլերի՝ մէղ-քիւր կաղէթալարտա գրաաթ օլըն-մագտա տրը։ Անճագ պաղէն ուլ-զունսրզլըգլար տա վուգու պուլ-մագտա օլուպ, պուրասընը թապիի կաղէթալար եաղամայօրլար։ Մէսէ-լա Օզուրկէթ գասապասընտա Կիւր-ճիլերէտէն ալընան եէնի ասքերի թա-լիմէ պիր Ռուս զապիթի թային օ-լընըպ, պու զապիթ՝ ասքերէ պի-բաղ սերթճէճ մուամէլէ իթմիշ վէ հաթթա Կիւրճինին պիրինճե պիր ի-քի տէֆա վուրմըշ օլտուղը իչիւն մէրգումմ Կիւրճինին պու հագարէ-թէ տայանամայրպ անկտէ գամա-սընը Ռուս զապիթինին գարընընա սարլայարագ թէլեֆ իթմիշ օլտուղը նագլ օլունմագտա տրը։

* *

Արդուին Էրդէլ Գարլէլ եպիսկոպոսը Զաքարեան վֆիրը

Պունտան պիր դաչ մահ մուգատտամ կէսնտէրմիշ օլտրղըմ մէքթուպ-լարտան՝ Արդուին Էրմէնի Դավօղլը եպիսկոպոսը Զաքարեան մէսէլէսինէ էլպէթթէ օգուտանլարըմըզ վագֆի օլմուշլար տրը։ Մուսմիլէյհ եպիսկո-պոս՝ Էմրը իմբէրատօրի մուճիպլինճէ քէնտի Ռեյնի Սարաթօվ Լաթին ե-պիսկոպոսընա թէրք իլէ, սէնէվի 1500 բուպլի մաաշյա մուվագաթէն Օռէսայա կիտիպ օրատա իդամէթ իթմէյէ հազրըլանմագտա իքէն, իւ-զերինէ պիր խասթալըգ կէլիպ, օն կիւն էսիրիքիաշ օլմուշ վէ կէչէն նո-յեմբերին 29ընճը բազար կիւնիւ վէ-ֆաթ իթմիշ տիր։ Մուսմիլէյհ՝ վէ-ֆաթընտան պիր կիւն էվվէլ պէնի նէզարինէ դաղուլ իտուպ, եարբրմ սաաթտան զիյատ միւլազաթ իթ-միշ իտիք։ Եէվմը վէֆաթընտա տա-խի սապահ սաաթ ալտի։ 10 պու-չուգտա եէնէ կէօրիշտէյէ կէթթի-յիմտի, քէնտիսինի ֆէնտա տէրճէճէտ սրգըլընը կէօրտիւմ։ Նակէհան իւ-զերինէ ճան հէվալի կէլիպ, ամբրպ-պանըն մուավենէթլերինէ բաղմէն, վէ պէն տէ օրատա հազրը պուլընը-բրդմ հալտէ, իրթիհալը տարը պա-գա էյլէմիշ, վէ պէօյլէճէ կէրեք հա-զրուինը վէ կէրեք թէբմիլ Արդուին էհալիսինի քէմալը եէէս ու քէտէրե զարգ իթմիշ տիր։

(102)

ՄԷՃՆՈՒՆԷԼԷՐ ԹԱՊԻՊԻ

ՄԻԻԷԼԻՑԻ

ԳՕՍԱԼԻՒ ՏԷ ՄՕՆԹԷՐԼԷՆ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՒ

—Հէր իշ ֆէնա կիտէյօր, օ կէնճ գըզտան գօրգույօրըմ։ . . . մէթանէթը թա-պիյէթի, սերվէթը քիւլմէսի, ինթիգամ արզուսը հէր պանա տէհշէթ վերիյօր։ Անճապա Ֆապրիս մուավֆիֆագ օլապիլէճէ՞ք մի, քի՞մ պիլիր։ Լաքին պէճէրէմէյէ-ճէք օլուր իսէ, թէհլիքէ պաշըմըզին ուճընտա։ Իհթիյաթ իլէ տավրանմալը քի, էմմիյէթ հուսուլէ կէլէսպիլսին։ Եարընտան թէզի եօգ պէն գօլլարը սըզոյսաճաղըմ, ճիւզի պիր չէյ սէզճէք օլուր իսէմ, պըրագըպ սավուշըրըմ։

Ֆէնտի քէնտիսինէ պէօյլէճէ սէօյլէնտիքտէն սօնրա, Մաթիլտին գարտաը սան-տալիյէտտէն գալգը պէօյուք տօլպաը աչը, վէ իչինտէքի պանգնօթլարը մասանը իւզերինէ տէօքաիւ վէ սայմաղա պաչլաը։ Հէր պիրի երիմի պէշ պին Ֆրանգլըգ օթուզ ատէտ պանգնօթ վար իտի։ Ընէ կիւմէկէ պաչլաըրով քէնտի քէրիքլերիմին պունտան խապերլերի եօգ տրը։ Պու բարայըա նէրէտէ օլսամ քէ-մալը սաատէթ վէ իթիպար իլէ եաչայապիպիրիմ։—տէտի։

Պատէհու մէղքիւր պանգնօթլար իլէ գըրդ պէշ պին Ֆրանգլըգ «էջ»ի մէշին պիր քէսէ իչինէ գօյուպ, եանընտաքի օտայա կէչտի, լամպասընը իւֆլէտի, վէ քէսէյի պաչ եաստըղընը ալթընա գօյուպ սապահա գատտար գանաբէյին իւզերին-տէ ույուտու։

Շաֆագ աթար աթմագ ույանտը այաղա գալգը, վէ գալվազան ալէաթ ու էսէվաթընը օտանըն քէօշէսինտէ տուրան պօշ սանտրգլարա տօլտուրըպ, սան-տրգլարը էյիճէ մըխլտը։

Շու իչէրի սաաթ սէքիզէ գատտար պիթիրտիքտէն սօնրա, էլէրինի եըգա-յըպ, բալթօսընը կկսինտի, պոյնընա գըրմըզը պիր չալ սարտը, պաչընա եումու-չագ պիր չարգա կէչիրտի, մէչին քէսէյի պօղազընա աստը, վէ աչաղրյա էնիպ գարուսընըն օտասընա կիրտի։

Գաբուսը թէճճիսպէ։—Վայ, սիղ միսինիզ, Մօսիէօ Լանտրինէ։

Ընէ։—Շու թէճճիսպին սէպէպի՞, պապա Ֆիլիբ։

Գաբուսը։—Պու կէճէ տիչարը չըգան սիզ տէյի՞լ մի իտինիզ, միւսթէճիրին պիրի բէնճէրէմէ իւչ քէրբէ վուրտու։ . . . պունը տա սիզ ատէթ իթմիշ օլտրգը-նընզտան, տիչարը չըգան սիզ իտինիզ տէյու տուրույօր իտիմ։

Ընէ։—Մատամ քի պուրատայըմ, տիմէք քի պէն տէյիլ իմիշլիմ։ . . . Պապա Ֆիլիբ, պէն նագլ իտէյօրըմ։

Գաբուսը։—Ֆէնա հավատիս, ֆէնա։ . . . էյ, նէ՞ զման կիտէյօրսընըզ։

Ընէ։—Շիմտի։

Գաբուսը։—Լաքին մալ սահլինէ խապէր վերմէտինիզ։

Ընէ։—Խապէր վերմէտիյիմ իչիւն հէմ պու իշլէյէն վէ հէմ տէ կէլէճէք-սիթին պէտէլաթընը սանա շիմտի վերէճէյիմ։

Գաբուսը։—Օ հալտ իչի մունթազամ եաբմըշ օլուրսընըզ։ եալընըզ շուրաը վար քի, վերճէյինիզ ազէչէնին մագպուզ սէնէտլերի մալ սահիպի թարաֆընտան հէնուզ պանա թէպլիմ օլընմամըշ տրը։

Ընէ։—Սէն պիր մագպուզ վերէճէք օլսան քեֆֆի տիր։ . . . ալ սանա իքի թագսիթ իչիւն իքի եիւզ ֆրանգ։—տէյիպ, մասանըն իւզերինէ. օն նարօլէօն գօյտու։

Գաբուսը պիր մագպուզ եազըպ վերտի։

Ընէ։—Շու եիրմի ֆրանգ տա սանա։

Գաբուսը։—Զօգ թէչէքքիր իտերիմ, վէ ֆագաթ կիթմէնիզտէն տօլայը թէ-էսսուֆ իտէյօրըմ։ Նէ՞ թարաֆա նագլ իտէյօրսընըզ։

Ընէ։—Քէօյէ։

Գաբուսը։—Ուզա՞գ մը։

Ընէ։—Եօգ, եագընն, ֆօնթրնէյէ։ . . . պուրատան կէչէճէք օլուր իսէմ եի-նէ ուղրարըմ, հալ խաթըր սօրարըմ, պապա Ֆիլիբ։—տէյիպ տիչարը չըգտը, վէ պիր սաաթ սօնրա ավտէթ իտուպ էշէասընը վէ սանտրգլարընը պիր արապայա եիւքէյտիպ վէ քէնտի տախի արապաճընընն եանընա օթուրուպ։

—Պասթիլ մէյտանընա, Սէնթ Անթուան իլէ Սէն Բօլ սօդագլարընտան կէ-չերէք ըրլթըմա էնմէյլի։ . . . —տէտի։

* *

Ֆապրիս էվվ կիտէր կիթմէպ եաթտը, լաքին ըուլասընտա Ֆրէտերիք Պալ-թիսին քէլէսինին եուվարլանտրը, վէ գալպինի խթիլա իթմէք լազըմ կէլէն Բավլա Պալթիս, վէ Օթէյլէտքի մէհնունէխանէտէ պուլունան ժանն վէ Մօ-րիս Տըլարիվիէրին միլեոնլարը պիրպիրի իւզերինէ եըղմասը կէօզինին էօնինէ կէ-լէրէք բահաթ ուլուլամտը։

Պիր արալըգ տա ըուլասընտա գան իլէ ալթուն պիրպիրինէ գարըշարագ պիր նէհր թէչքիլ իթմիշ օլուպ, քէնտիսի պու նէհրէ տիւշմիշ վէ սէլամէթ չըգմագ իւմիտինի քէսմիշ խտ։ Բավլա Պալթիս՝ մագթուլըն քէլէսի էլինտէ, նէհրին իչին-տէ քէնտիսինի գօվալամագտա իտի։

Թուրնէլ սօգաղընտա ուլումըշ օլան Ընէ կիպի Ֆապրիս տախի չաֆագ ա-թար աթմագ ուլանտը, վէ խըզմէթքեարընը չաղրտը։

Լօրան եարը ուլգուտա եարը ուլանըդ գալգտը, վէ էֆէնտիսինին սաաթ պէշ-տէ քէնտիսինի իսթէմէսինտէն տօլայը թէճճիսպէտ գալտը։

Հէման կիսինիպ Ֆապրիսին օտասընա գօչտու։ Ֆապրիս սիկարա իչէրէք օտա-սընտա տօլաշմագտա իտի։

—Պու վագթ այագտա՞ մընընը, աճապա սաաթ գաչ օլտրգընընտան խապէրի-նիզ վա՞ր մը տրը։

Ֆապրիս ճէվապ օլարագ բարմաղընընն ուճըյլա սաաթը կէօսթէրտի։

Լօրան։—Տիւն սէքիզտէ, պու կիւն պէշտէ, տիմէք քի եարընն հիչ եաթմայա-ճա՞գ մընընը։

Ֆապրիս։—Պէլքի տէ։

Լօրան։—Էֆէնտիմիզէ խըզմէթ իթմէք պիրագ միւշքիլ օլաճագ, լաքին նէ՞ չարէ, էլիմտէն կէլէնի եարարը։ Նէ՞ էմր իտէրսինիզ։

Ֆապրիս։—Պաղը միւհիմմ խուսուսաաթտան տօլայը սէնին իլէ կէօրիւշմէք իս-թէրիմ։

Լօրան։—Պէնիմ իչիւն պէօյուք իլթիֆաթ, էմր իտինիզ, էֆէնտիմ։

Ֆապրիս էվվ կիտէր կիթմէպ եաթտը, լաքին ըուլասընտա Ֆրէտերիք Պալ-թիսին քէլէսինին եուվարլանտրը, վէ գալպինի խթիլա իթմէք լազըմ կէլէն Բավլա Պալթիս, վէ Օթէյլէտքի մէհնունէխանէտէ պուլունան ժանն վէ Մօ-րիս Տըլարիվիէրին միլեոնլարը պիրպիրի իւզերինէ եըղմասը կէօզինին էօնինէ կէ-լէրէք բահաթ ուլուլամտը։

Պիր արալըգ տա ըուլասընտա գան իլէ ալթուն պիրպիրինէ գարըշարագ պիր նէհր թէչքիլ իթմիշ օլուպ, քէնտիսի պու նէհրէ տիւշմիշ վէ սէլամէթ չըգմագ իւմիտինի քէսմիշ խտ։ Բավլա Պալթիս՝ մագթուլըն քէլէսի էլինտէ, նէհրին իչին-տէ քէնտիսինի գօվալամագտա իտի։

Թուրնէլ սօգաղընտա ուլումըշ օլան Ընէ կիպի Ֆապրիս տախի չաֆագ ա-թար աթմագ ուլանտը, վէ խըզմէթքեարընը չաղրտը։

Լօրան եարը ուլգուտա եարը ուլանըդ գալգտը, վէ էֆէնտիսինին սաաթ պէշ-տէ քէնտիսինի իսթէմէսինտէն տօլայը թէճճիսպէտ գալտը։

Հէման կիսինիպ Ֆապրիսին օտասընա գօչտու։ Ֆապրիս սիկարա իչէրէք օտա-սընտա տօլաշմագտա իտի։

—Պու վագթ այագտա՞ մընընը, աճապա սաաթ գաչ օլտրգընընտան խապէրի-նիզ վա՞ր մը տրը։

Ֆապրիս ճէվապ օլարագ բարմաղընընն ուճըյլա սաաթը կէօսթէրտի։

Լօրան։—Տիւն սէքիզտէ, պու կիւն պէշտէ, տիմէք քի եարընն հիչ եաթմայա-ճա՞գ մընընը։

Ֆապրիս։—Պէլքի տէ։

Լօրան։—Էֆէնտիմիզէ խըզմէթ իթմէք պիրագ միւշքիլ օլաճագ, լաքին նէ՞ չարէ, էլիմտէն կէլէնի եարարը։ Նէ՞ էմր իտէրսինիզ։

Ֆապրիս։—Պաղը միւհիմմ խուսուսաաթտան տօլայը սէնին իլէ կէօրիւշմէք իս-թէրիմ։

Լօրան։—Պէնիմ իչիւն պէօյուք իլթիֆաթ, էմր իտինիզ, էֆէնտիմ։

(Տեվոդ)

Մուսալիէյի Յովհաննէս եպիսկոպոս Զաքարեան՝ անասել Արդուլլի օրուայ, 1830 տա թէվէլլիւտ թիմիշ, վէ 1878տէ եպիսկոպոս թադոիս դէլընմէշ իտի։ Մուսալիէյէին կէրէք քիլիսէ վէ կէրէք մէքթէպլէրէ բէք զիյատէ տըզդաթը վար տըր։ Մէրհում Զաքարեան եպիսկոպոս Արդուլն Ռէմինին սօն եպիսկոպոսը օլուայ, զէքրը ճէմիլի տախմա եատ ութիզբեար զրլընճաղ տըր։ Արդուլն էրմէնի Գաթօլիք էհալիսինին խոթիտասը, վէ բրէնս Տօնոտրոփան պաթէէկրաֆ ալընան բուխատի մուճիպլինճէ, միմէէվէֆալ մուսալիէյէին նաչը՝ Արդուլն ուլու քիլիսէսի տերունինտէ տէֆն օլընմըշ տըր։

* * *

Մահուանէր տեսէնէ

Գավգասիատա վաղը էհալիի Խալամիյէտէն Բուս օրտուսրնա մուվագաթէն ասքէր այրնմայրպ, պէտէլաթ ախզ խիլէճէի գանուննամէսի նէչը օլընալրտան պէրու Գարս վէ Գաթուում սանճաղլարընտա սաքին Միւսլիմանլարըն բահաթը գաթ լ։ տիմիշ տիր։ Նագլ օլընտրըլընա կէօբէ, շիմտիէ գատար 3000 խանէտէն գիյատէ Իսլամ՝ Թիւրքիայա հիճրէթ իթմիշ օլուպ, հէր կիւն տախի կիզլիճէ վէ եախօտ աշիքարէն հէր քէս նասրլ իշնէ կէլիրսէ Թիւրքիա հուտուտընա կէչմէյէ պաղ մաղտա տըրլըր։ Բուս մէմուրլարը պու հիճրէթին մէնինէ չօգ չալըշմաղտա ի սէկէր տէ, չարէ պուլամայօրլար, վէ հիճրէթ՝ կիւնտէն կիւնէ թէղյիտ իթմէքտէ տիր։ Ֆագաթ մուհաճիրլէր տէ պէօյիւք սէֆալէթ չէքմէքտէ տիրլէր։

ՍԷԼԱՆԻՔ ՎԻԼԱՅԷԹԻՆՏԷ

ԵՕԼ ՎԷ ՔԷՕՐԻԻ ԻՆՇԱԱԹԸ

Պու սէնէ Սէլանիք վիլայէթի տախիլինտէ եօլ վէ քէօրրիւ ինշաանա ֆէվգէլատէ զայրէթ օլընմըշ տըր։ Գարաֆէրիյէտէն Սէլանիքէ գատար ինչա օլընմագտա օլան վէ թախմինէն 5 քիլօմէթրօտան իպարէթ պուլընան չօսէ իթմամ՝ խիլմէք իւզրէ պուլընմըշ, վէ թարիգը մէզքիւր իւզէրինտէ մէթին օլարագ ինչա օլընան քէօրրիւլէր սայէսինտէ իչպու թարիգ՝ պու հէվալինին էն կիւզէլ եօլլարընտան պիրինի օլմուշ տըր։

Գարաֆէրիյէ իլէ Սէրֆիչէ արասընտա ինչա օլընան թարիգ իւզէրինտէ ախիրէն պիր թէճրիւպէթի ֆէննիյէ իճրա օլընմըշ, վէ պու թարիգին պիրլէշտիկի նօղթանրն տէնիզ եիւզլունէն 50 մէթրօ եիւսէք վէ ֆէվգէլատէ լաթիֆ օլտըրը անլաշըրմըշ տըր։

Սէլանիք իլէ Գալուշ առասընտա 40 քիլօմէթրօ ուզունլըզընտա էէնի պիր թարիգին ինշաանա պաշլանմըշ վէ իչպու թարիգին Ավրամ-Հիսարը թարաֆընտան միւրուր իտէն գրսմը իքմալ օլընմագ իւզրէ պուլընմըշտըր։ Սէրէզ չօսէսինին խարապ օլան նօղթալարը քեամիէն թէսվիյէ օլունմըշ, վէ մէզքիւր թարիգ իւզէրինտէ սագաթլանմըշ քէօրրիւլէրին ճիւմէսի թամիր իտիլմիշ, վէ Լանգազա նահիյէսինտէ 8 քէօրրիւ էէնիտէն ինչա օլունմըշ, վէ Էլէէմ սոիր նահիյէլերտէ պուլընան պաղը քէօրրիւլէրին թամիրլիլէ իշթիղալ իտիլմէքտէ պուլընըրմըշ տըր։

Սէրէզ իլէ Ճումա արասընտա պուլընան չօսէ իւզէրինտէ այագլարը թաշ վէ գուսուր էէրլերի ախշամտան 30 մէթրօ ուզունլըգտա վէ 16 մէթրօ էնինտէ պիր քէօրրիւ իլէ Դարա Սու իւզէրինտէ տէմիր բօթրէկէր իլէ 110 մէթրօ ուզունլըզընտա դայէթ ճէսիմ պիր քէօրրիւ ինշա իտիլմէքտէ, վէ վիլայէթին տիկէր պաղը նօղթալարընտա միւթէատիտ քէօրրիւլէրին թաամիրլիլէ իշթիղալ օլընմագտա տըր։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ

ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳ ԻՇԽԱՆԻՆ ԽՈՒԶԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

Օգուստլարըմըզդն մալիմի օլտըրը վէճհէլէ, Տօգթօր Բօպէնսօն Արէնէք կազէթասընին իւչունճի պաչը պօզուգ սահիֆէսինտէ պիր թագրմ սաչմա սաբան մէգալաթը ֆէննիյէ թահրիրինտէ էլան տէվամ իթմէքտէ օլտըրզընտան, էգճիմլէ սօն մէգալէլէրինտէն պիրինէ ճէվապ վէ ըէտսիյէ օլմագ իւզրէ Բրուսիա խասթախանէսի թաապպ մուավինի Տօգթ. Բաշաեան էֆէնտինին պարտէքի սէրլէվհա իլէ մաթպասմըզա իլան էդիտկի սթիտէքի պէնտի ասնէն տէրճ խտէրիվ։

Ատէ-Եէբ մէջ պատեհութիւն ունեցայ կարդալ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին հիւանդութեան նկատմամբ գրուած յօդուածները, ի Տօքթ. Մասիս և Ռօպէնսօն էֆէնտիներէ, և ասոնք Նորին Կայսերական Բարձրութեան խուչափողի հիւանդութեան բնութիւնը իրրև խեցդեղին (քանէր) ընդունելով հասարակութեան ալ այսպէս ներկայացէ վերջը Տօքթ. Ռօպէնսօն իր քննադատութիւնը (եթէ ներելի է այսպէս կոչել) աւելի առաջ տանելով աշխարհածանօթն խուչափողի մասնագէտ Սըր Մորէլ Մաքէնզիի պատուոյն ալ դպած էր։

Արդ, նկատելով որ գահաժառանգ իշխանին հիւանդութիւնը Հայ թերթերու մէջ իբր կարեւոր դէպք մը կամ լուր մը մասնաւոր տեղ մը գրաւած է և նկատելով որ մինչեւ ցայժմ արուած լուրերն ճշմարտութենէ բոլորովին հեռի և անհիմն են, ներկայիս կուգամ հասարակութեան իբր պաշտօնական ճշմարտութիւն ներկայացուած անտեղի և սխալ տեղեկութիւններն հերքել, յենլով նոյն իսկ Սըր Մաքէնզիի և Պրօֆէսէօր Ֆիրխովի պաշտօնական տեղեկագրոց։

Քանի որ առիթն ներկայացած է «գահաժառանգ» բառին վրայ փոքր դիտողութիւն մ՚ալ ընեմ։ Գահաժառանգ հայերէնն, ըստ ինձ աւելի ճիշդն, Եէյ-էէրէն է, որ է ծովային մի տեսակ կենդանի և միեւնոյն ժամանակ տեսակ մ՚ախտի անուն։ Գաղղիերէնին մէջ «գահաժառանգ» բառն միեւնոյն նշանակութիւններն ունի, որպէս նաեւ աստեղագիտութեան մէջ ալ գործածուած է։ Իսկ գալով «աղչիկի որ չատեր սկսած են գործածել, սա աւելի կը համապատասխանէ Գաղղ. «անդրոս» (չիրվէնջէ) բառին։ Գաղղիացիք այդ անսխն «գահաժառանգ» բառը յատկացուցած են անոր համար որ այդ անուամբ ճանչցուած կենդանւոյն ձեւային նմանութիւն ունի։ ուրեմն խեցդեղին իբրեւ բուն իմաստը յայտնող և Գաղղիերէնին համապատասխանող բառ (թէեւ ոչ ի գիտութեան, որպէս ի Գաղղիերէնին) կրնանք գործածել։ Կ-ուգամ ալ յիշուած է նոյն իմաստով, սակայն այս վերջինն աւելի Ցունական բառ մ՚է և հայերէնին գոյութեան հանդէպ զայն գործածելը լեզուին դէմ նախատինք մ՚է։ Թուրքերը խեցդեղին կենդանւոյն նայելով էնէկէ՝ և ախտին նայելով ինֆիմէ կրսեն։ գիտութեան մէջ սոյն երկուքին ալ «էրէրոն (Արպերէն) բառը յատկացուցած են, ինչպէս, «ֆը-էրէրոն (էէնկէճ կէօղլու) և Էրէսի-էրէրոն (Եղունդ խեցդեղենի) էն։ Լայն։

Վերջապէս, Նորին Կայսերական Բարձրութեան հիւանդութեան բնութիւնը տակաւին բ«ոյ-բյ-ոպէ» որոշուած և վճռուած չէ (որպէս տեղեկագրերէ կը հասկցուի) և ես կը զարմանամ թէ վերոյիշեալ էֆէնտիները ի՞նչպէս վճռած և ո՞ւրկէ քաղած են իրենց վճիռները։։։։ Եվ՚է արհեստին հետեւող չըլլալն իրաւունք չտնէէնք աւելին պահանջելու (մէկ ատիճան) և կարեւորութիւն չտալով կանցնէէնք, սակայն ասոնք իբրեւ բժիշկ պարտէին պաշտօնական ստոյգ աղբիւրներու դիմել և ըստ այնմ տեղեկութիւններ տալ հասարակութեան, անկէ վերջը ախտին բնութիւնը հռչակել։։։։։, վճիռ մ՚որ իշխանը դարմանող բժիշկ իսկ տակաւին չէն տուած, և Պրօֆէսէօր Ֆիրխով այնքան մանրադիտական քննութիւններէ վերջը չէ կրցած որոշ դաղափար մը կազմել ախտին բնութեանը վրայ, այն որ ներկայ ժամանակիս մանրադիտախոյզներու միակ արժանընտիր ներկայացուցիչն է, որուն ըրած գիւտերու վրայ է հիմնեալ ներկայ ժամանակիս վիրաբուժութիւնը։

Հետեւեալը Սըր Մորէլ Մաքէնզիի տուած պաշտօնական տեղեկագիրն է, Տօքթ. Նորիս Վուլֆէնտրնի և Մըսթր. Նորիս Վուլֆէնտրնի և Մըսթր Հօվէլի տեղեկագրոց համաձայն գրուած և որ հրատարակուած է Լօնտոնի «Ռէն լանսէթ» բժշկական շաբաթաթերթի մէջ։

* * *

«Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին Անգլիա գալէն մինչեւ Սան-Ռէմօ հասնելն ունեցած վիճակն»։

«Անցեալ ամառ ուռեցած մասերը վերջնելէ և ելեկդրա-կլզուս՝ (էլեէ-դրոֆէրոս) ի դործ դնելէ վերջը ոչ է աճումմը տեղի չունեցաւ, միայն խուչափողին (լարինքս) մէջ ընդհանուր կարմրութիւն մը մնաց և երբ գահաժառանգը Ուայթ կղզին էր և որ նոյն ժամանակ իւր այցելու բժիշկին Տօքթ. Նոչիս Վուլֆէնտրն էր, քրխթինային աճառի (քոռիլա ռարինիս) խարիսխին մօտ զմնուած երեսին վրայի հուզամաղանթին (մեմբրան դուրա) թեթեւ կերզով բարձրացումը նշմարեց։ Իմ չարաթական այցելութիւններէս մէկուն մէջ Տօքթօր Վուլֆէնտրնի տեղեկագիրը հաստատեցի և տեսայ որ այս բարձրացումը գաղամնանէ, մէկ միլիմէթրի չափ բարձրացած, դեղնագոյն և մի աճառի (քոռիլա) արտաքին մասէն մինչև միւս աճառի արտաքին մասը հորիզոնական երկնցած էր։ Ձախ ձայնային նեարդը (ֆէրա վէ-թա) ալ ուռեցած էր։ Ձախ ձայնային նեարդը (ֆէրա վէ-թա) արտաքին մասէն մինչև միւս աճառի արտաքին մասը հորիզոնական երկնցած էր։ Ձախ ձայնային նեարդը (ֆէրա վէ-թա) ալ ուռե

Վիէննատաքի Ֆրէմդենպլատ կապէթատը՝ մահուան սոխթէ մուհարբէրաթը տիրլիսմանթիպրյէնին Օրլէան խանէտանրնտան տիւք տը Շարթրը քէրիմէսի բրէնսէս Վալտէմար թատաֆրնտան Զարա թագտիմ օրլնտարրնա տաէր օլարագ տիւնքի նիւսիսէմիզտէ զիբրը օլընան պիր շայեսը Ի էքզիպ ութմիշ տիր։

—

Աւսթրիա իմբէրաթօրընը պիրտէրի արչխիւք Շարլըն՝ Շարգտա իճրա իտէճէկի սէյահաթընտան սարքը նադար իտէճէկի վէ մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Բէյթէրպուրկա կիտէճէկի ախիրէն բիվայէթ օլընմըշ իսէ տէ, պու բիվայէթի սահիհ օրմայրպ, միւշարէյէյհ արչիտիւք՝ զէվճէսի արչխիւչէս Մառլ-Թէրէզ իլէ պէրապէր յունվարրն իլք կիւնէրինտէ Վիէննատան հարէքէթի ի տուշ, Շարգտա իճրասընը թէսավվուր էյլէտիկի սէյահաթա թէչէպպևս իտէճէք տիր։

—

—Գօրֆու շէհպէնտէրի Ագարեան Մանուկ էֆէնտի՝ տիւն ֆամիլեասը իլէ պէրապէր մահալը մէմուրիյէթինէ միւթէվէճճիհէն շէհրիմիզտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

—Մուսուլ վալիի ճէտիտի Ֆափգբաշա հազրէթլէրի՝ պու կիւն մահալը մէմուրիյէթինէ միւթէվէճճիհէն շէհրիմիզտէն հարէքէթ իտէճէք տիր։

—Եէմէն վալի վէ գօմանտանլըրը՝ նա թային պուլրլան վէ էյեվմ Պէյրութա պուլրնան հաճի Օսման բաշա հազրէթլէրի՝ օրասան տողրուճա մահալը մէմուրիյէթինէ կիմմէք իչին Տախիլիյէ նէզարէթինտէն պա թէյէկրաֆ թալիմաթ ալով իթմիշ տիր։

—Բարիզտէ նէշր օլընան Լա Ֆրանս կազէթասընրն մէմալիքը Շահանէյէ տուիսուլի մէմուրիյէթի՝ պու քէրրէ ֆէսիր ու իրդա պուլրրմըշ տրը։

—Իսիրնէտէն իչար օլընտրդընա կէօրէ, Մէրիճ վէ Թունճա նէհրլէրի՝ վիլայէթնին պիր չօգ եէրլէրինտէ թուղրան խտէրէք պիր խայլի արապկի սու պասմըշ վէ խասարաթը քիւլկէ վուգուա կէմիշ օլարը կիսլի, Սինէքլի վէ էսիրնէ արասընտա սուլրն քէսրէթինտէն տօլայը տէմիր եօլ տախի իշլէմմէյէ պաշլամըշ վէ հաթթա պիր տէֆա տա գաթար եօլտան չըգմըշ իսէ տէ, նուֆուսա պիր զայիֆ վուգու պուլմամըշտը։

—Էրէնքէօյու գուրպինտէ Քիւչիք Պագդալ քէօյունտէ չիւէք խասթարդը հէնուզ հիւքմիքրմա օլարընման, իւսկիւտար հիւքիւմէթի՝ պու իլլէթը սարիյէնին էօնիւնի ալմագ իչին թէտապիրը միւգդադիյէ իհթիմալ էյլէմիշ տիր։ Էրէնքէօյ բօյու գօմիսէրի Մուսթաֆա Սաֆվէթի էֆէնտի՝ Գարաթաշա մուգիմ թաղվանը ասքերի Տօղթ. Ստեփան էֆ. իլէ պէրապէր կէչէն բազար կիւնիւ գարիյէի մէզբիւրէյէ կիտիպ, էհայինին աշրլանմալարընա նէզարէթ իհմիշլէր տիր։ Տօգթօր Ստեփան էֆ. հէր կիւն Քիւչիք Պագդալ քէօիւնէ կիտիպ մուայէնէ իհմիյէ էմր ալմըշ տրը։

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

(Էվրօբասան ֆոնտօ թէլէկրաֆլարը միւրատ իթմէմիշ տիր։)

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. ուժ. տիւն ազ. գաբ.	15-13
» » » էն եւիքսէք	15-13
» » » էն ալաղը	15-11
Պու սապահ աշբլաբը	15-12½
Իսթիդրաղը տախիլի տիւն գաբ.	34-24
» » » էն եւիքսէք	34-25
» » » էն ալաղը	34-15
» » » աշբլաբը	34-24
Մբսբը մուիթթանբատէ գաբ.	-
Պու սապահ աշբլաբը	-
Սէրի Ա.	23·
» Պ.	14-05
» Գ.	15-12½
Բուվէլի լըմէնտբֆէրի	35-37½
Ագչէ փափրի	8-
Բէրօբ Դբբ.	-
Հէվալէսիզ »	40·

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	ք.ք. 6-35
Սթամպոլ պանգասը	6-30
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-10
Թրամվայ	3-62½

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղրշ Բբ.
Պէյազ մէճիտկէ ֆարգը	109-
Մէթալիք »	101-
Պէշլիք »	105-
Ալթընըզ »	105-
Ինկիլիզ լիրասը	110-38
Ֆրանսըզ ալթունը	88-03
Բօլ	90-30
Գրէմից ալթունը	31-
Գարպօն գայմէսի	10-31

ԹԱՍԻՖԻՃ ՔԵԱՂԻՏԸ

20) լիք քեաղըտ	
50) » »	15-10
100) » »	
500)» »	
1000)» »	14-30
10000)»	

ԻՊԱՆԱԹ

ԵԷՆԻ ՍԱԱԹԼԱՐ

(ՍԱԲԸՆՏԱՆ ԳՈՒՐՈՒԼՈՒԻՐ)

Եալընըզ եարըմ լիրա տրը։

Պու սաաթլար պէյազ Նիքէլ մատէնիտէն մամուլ օլուպ, մաքինասը չէլիքտէն տիր վէ սանկիլէր իլէն ապրէպի վար տրը։ Մէգքիւբ սաաթլար՝ սէնասթաճա էն սոն քէմալէթի հավզ տիրլէր։

1888 ՍԷՆԷի ՃԷՏԻՏԷ ԻՉԻՆ ՀԷՏԻՑԷԼԻՐ

Իչպու սաաթլար թօքսան վէ բէրաքէնտէ օլարագ Սթամպօլտա Պաղչէ Գաբուսընտա Մէյտանճըզ սգաղընտա Իմամ. Մէրճանօֆրն 54—56 նումէրօյը մաղազասընտա վէ Գալաթատա Վալտա սոգաղընտա Ս. Զահարովիչ վէ Գուլբ.ըն 16 նումէրօյը մաղազասընտա վէ սահր էմթատի թէլէֆոնիյէ սահման տիւքքեանլարտա ֆիրուխթ օլունը։

ՊԼՕՑԻԻՔ ՁԱՑ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ

ՎԷ

Ց. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ԳՈՒՄՐ.

Թաղբարբէնի ճէնէմ ռեդուքսիոնը վար պէր։

Տօղրուտան տօղրույա Զինտէն վէ Ճամատան ճէլլպ օլուճմըշ էն ալէա վէ հէր քէսին խօշլանաճաղը սուրէթտէ չէյլար՝ միւթէտիլ վէ մնգթու ֆիյատլար իլէ ֆիրուխթ օլունը։

Իչպու մաղազանդն միւշթէրիլէրինի խօշնուտ իթմէք իչին 5 սէհէտէն պէրու իճրա իթտիկի ֆէտասէսրլրը՝ հէր մէտհիյէտէն զիյատ թէճրիպէ թաստիգ խտէճէք տրը։

Պահնէ Դաբուսընտա ճէլալ պէյ խանընդն գաբուսը իթթիսլիտէտ 10 նումէրօյա միւրաճաաթ օլընա։

ԻՔՏԻՊԱԼԱՅԻՆ ՎԱՔՕՐԱԼԱՐՔ

ԻՏԱՐԻՍԻ

ՊԷՏԷՐ ՀԱՅԹԱՆ ՕԼԱՐԱԳ ՏԷՐՕԱՍՏԷԹԼԷ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷ ՊԷՅՆԻՆՏԷ ՍԻՆԻՈՒԹ ԲՕՍՖԱՍԸ 4½ ԿԻՆ ԶԱՐՄԸՂՆԱ

Լօսօ գարտանդն թահմիր գօմանտասընտա Պէտէրա նամ վարօր 1500 թօնէլաթօ համալէսինտէ վէ 150 պարկիր գուվվէթինտէ օլարագ պանգիանկա յունվարրն 4ինէն չաշէպիհ կիանիւ էյլէնտէն օնտան ալաֆր. սաաթ 4տէ Տէրսաստէթտէն հարաքէթլէ ԶԱՆԳԱԶԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲՈՒՐՍԱ օրդայարագ բազար էրթէսի սապահլայրն 4 պուչուգ կիանէն ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ մուվասլէէթ իտէճէք տիր։ Լօսօ. պլիտիլէրի ֆամիլեասա վէ կիտիպ կէլէտ այրնարդա, թէնզիլը ֆիյաթլա ֆիրուխթ օլունը։

Վաքօրաս պէրինէն սընքի սուֆրա թագրմը, պանեօ օտաղը, հէքիմ վէ խրտամէճի գասընդ վար տրը։

Եէնէ բօսթան մէզքիւբէրին ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՆ Պէրլիզտէն Շամ վաքօրլարը տօղրու. ԵԱՖԻ.յա հարէքէթ իտուպ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷՆ 44 սաաթտա ՊԻՅԵՐՈՒԹԱ վասրլ օլուբ, վէ ԹՈՐԱՊԼՈՒՍ. ԻՍԿԷՆՏԷՐՈՒՆ վէ ՄԷՔՍԻՆԷ օղրար։

Բօսթան մէզքիւբէրը Գրբմրզը տէնիզէ իչլէյէն վաքօրլարը հէր Ճումատա կիանիւ Պրինտիզի բօսթա չանթասընդն միւասլէթինտէն սանդրա Սուվէյշտէն հարէքէթլէ, Ճիտտէ, Սուաքիմ, Մասուա, Հիւտէյտա վէ Ադէն իսքէլէլերինէ ուղրար։

Եօյճու, մսլ վէ Էմանէթ եիւքլէթմէք իսթէյէնլեր Սթամպօլտա Էմին Էօնիւնտէ ֆէօքրիւ պաշէնտա Եէնի Վալիտէ խանընտա գումքանեսի մէզքիւբրը ռաճէնթէխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէյի սիրլէր։

Հէր սընքի եօյճու. իչիւն Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 170 նումէրօյու մահալտէ Մ. Մ. Թօմսա Գուլ վէ Եվլասը ռաճէնթխանէսա միւրաճաաթ օլընա։

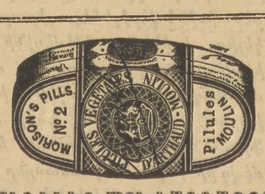

60 ՍԷՆԷԼԻՔ ՄՈՒՎԱՆԵՆԱԳԷՑԻՔ

1 վէ 2 նումէրօյը Մօրիզոն Մուլէն հապարը։

Պու հապար օթ ասարէլէրի իլէ թէրթիպ խիլմիշ օլուպ, դանը ֆէվգէլատէ թաթիկիր խտէր։ Հէր նէվ ադրըլարը վէ եիւրէք վէ միտէ խասթալըգլարընը վէ խթիսգայը թէտավի վէ սաֆրա վէ սալեալարը տէֆի խտէր։ Պիր գութուսը 2 ֆրանգա սաթըլըր։ Գութուլարը իւզէրինտէ Մօրիզոն Մուլէն իմզասընդն պուլունմասընա տիգգաթ խիլմէյի տիր։

Մէգքիւր հապար տէրի խասթալըգլարը իլէ էքսէրիա մայասըլ կիպի էմրաղ իչիւն տախի միւֆիտ տիր։ Պու հալտէ Մուլէնին ֆոմա պէրմանէնթ նամ բօմատասը տախի խթիմալ օլընմալը տրը։

Ֆիյաթը 2 պուչուգ ֆրանգ օլուպ, Բարիզտէ Լուի Լը Կրան սօգաղընտա 30 նումէրօյու էֆզախանէյէ սաթըլըր։

Տէրսաատէթտէ ումումի տէրօղիթօսը Պաղչէ գարուսընտա էմթաա կէօմրիւկիւնին գարշըսընտա Մ. ժագ Ալէքսանդրն էֆզա մաղազասընտա օլուպ, սաիր էֆզախանէլէրտէ տախի պուլունը։

ԶԱՐԳ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԻԼԷ

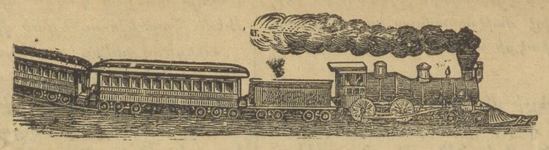

ԶԸՄԷՆՏԸՖԷՐԼԷՐԻ

ՓԻՒՉԻՒՖ- ԷՖՄԷՃԷ

1887 ալաֆր հոկտ. 1տէն իթիպարէն եէնի էմրէ տէկլին եօլ թարիֆասը։

ՍԹԱՄՊՕԼԱՆ ՓԻՒՉԻՒՖ-ԶԷՖՄԷՃԷՅԷ

ԹՐԼՆ ՆՈՒՄԷՐՕ	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42
ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ	Սապ. հոռ. եօյլնէ գարար											ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԼԻՐԻԹ						Լէօյլնարին ռէշտ գարար			
Սթամպօլ	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44
Գուլմ-Գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 23	5 58	6 27	6 53
Եէնի-Գաբու	6 32	7 02	7 30	7 58		8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 02	2 30	3 03	3 59	4 27	5	5 29	6 02	6 31	6 57
Սամաթիա	6 39	7 08	7 36	8 04		9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 08	2 36	3 09	4 05	4 33	5 06	5 35	6 08	6 37	7 03
Եէտի-Գուլէ	6 44	7 12	7 40	8 09	8 37	9 04	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 09	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 08
Մագրիքէօյ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16		10 46		11 45		2 24		3 24	4 21		5 23		6 25		7 20
Այ-Սթէֆանօ		7 33		8 30	9 04	9 25		10 55		11 55		2 53			4 30		5 32		6 35		7 29
Քիւչիք-Զէքմէճէ					9 14					12 03									6 43		

ՔԻՒՉԻՒՖ-ԶԷՖՄԷՃԷՅԷՆ ՍԹԱՄՊՕԼԱ

ԹՐԼՆ ՆՈՒՄԷՐՕ	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41
ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ	Սապ. հոռ. եօյլնէ գարար											ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԼԻՐԻԹ						Լէօյլնարին ռէշտ գարար			
Քիւչիք-Զէքմէճէ		6 40										1 40								6 02	
Այ-Սթէֆանօ	6 20	6 49		7 45		8 40		9 45		11 10		1 49		2 50			4 47		5 49	6 13	
Մագրիքէօյ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51		9 53		11 20		1 59		3	3 56		4 57		5 59	6 27	
Եէտի-Գուլէ	6 45	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 04	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 08	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 6
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 09	11 08	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16		7 10
Եէ -Գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22		7 16
Գուլմ-Գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 20
Սթամպօլ	7 05	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 53	3 06	3 34	4 30	5 03	5 32	6 05	6 34	7	7 28

Մ.-ԼՈՒԼՈՒ. — Ճէսամէթի աղ օլան Եիւքլէր պիլա ֆարգ հէր թրէնտէ գապուլ օլունուր։ Լաբին ճէսամէթլի օլան եիւքլէր՝ Տէրսաատէթ իլէ Մաքրիքէօյ պէյնինտէ վէ եա օնտան էօթէյէ իշլէյէն թրէնլէրտէ գապուլ օլունաճագ տրը։

ԻՏԱՐԻԻ

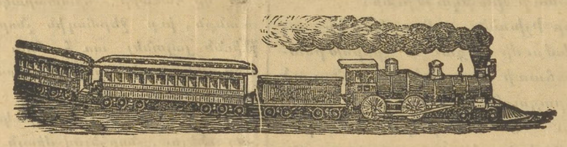

ՄԱԼԹՈՒՍԻՆ

Իչպու 1887 դեկմբրին 1ինճի սալը կիւնիւնտէն իթիպարէն

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԻ

1887 Բուսի Նոյեմբեր 12տէն իթիպարէն

ԱԶԻՄԷԹ

ԹՐԼՆ ՆՕՄ· ՍԹԱՍԻՕՆ		2 Եչէտ վէ Լյօճու	4 Եչէտ վէ Լյօճու	6 Եօճու				Քիւսմէթլրը Հիսապտա մէտ. տրը։
ԲԱՅՍԱՆ ԳԱՐԱՎԱՆՆԵՐԻ ԹՈՒՂԹԸ Հիրէէթ Բէնտիգ								
ՔԻՕԲԻԻՏԷՆ		3 50	7 50	10 55				
Հայտար փաշատան		4 25	8 30	11 30				
Գէզել Թափրաք	միւվ.	4 33	8 38	11 37				2 628
	ազի.	4 35	8 40	11 39				
Ֆէն. քէօշէսի	միւվ.	4 38	8 43	11 42				3 210
	ազի.	4 40	8 45	11 44				
Կէօզ Թէբէ	միւվ.	4 45	8 50	11 49				5 15
	ազի.	4 47	8 52	11 51				
Էրէն Քէոյ	միւվ.	4 50	8 55	11 54				6 —
	ազի.	4 53	8 57	11 56				
Պօսթանճը	միւվ.	5 04	9 03	12 03				9 —
	ազի.	5 04	9 07	12 07				
Մալթեբէ	միւվ.	5 16	9 19	12 19				14 —
	ազի.	5 20	9 24	12 21				
Գարթալ	միւվ.	5 36	9 37	12 36				20 50
	ազի.	5 40	9 39	12 38				
Բէնտիք	միւվ.	5 50	9 49	12 47				24 50
	ազի.	5 57	9 56					
Թուզլա	միւվ.	6 20	10 19					34 75
	ազի.	6 21	10 23					
Կէյպիզէ	միւվ.	6 45	10 46					44 25
	ազի.	6 49	10 49					
Տիլ Խէկէսի	միւվ.	7 19	11 19					55 25
	ազի.	7 21	11 21					
Թավշանճըլ	միւվ.	7 31	11 31					59 25
	ազի.	7 34	11 33					
Հէրէքէ	միւվ.	7 45	11 41					63 75
	ազի.	7 48	11 46					
Եարըմճա	միւվ.	8 18	12 15					73 50
	ազի.	8 20	12 17					
Թիւթ. Զիֆթլիք	միւվ.	8 35	12 32					79 75
	ազի.	8 37	12 34					
ԻԶՄԻՏՏԷՆ	միւվ.	9 01	12 58					91 —

ԱՎՏԷԹ

ԹՐԼՆ ՆՕՄ ՍԹԱՍԻՕՆ		1 Եօճու	3 Եչէտ վէ Լյօճու	5 Եչէտ վէ Լյօճու				Քիւսմէթլրը Հիսապտա մէտ. տրը։
ԻԶՄԻՏՏԷՆ	միւվ.		3 50	6 34				
	ազի.		4 14	6 58				11 25
Թիւթ. Զիֆթլիք	ազի.		4 16	7				
	միւվ.		4 31	7 15				17 50
Եարըմճա	ազի.		4 33	7 18				
	միւվ.		5 02	7 47				27 25
Հէրէքէ	ազի.		5 04	7 52				
	միւվ.		5 15	8 03				31 75
Թավշանճըլ	ազի.		5 17	8 07				
	միւվ.		5 27	8 17				35 75
Տիլ Խէկէսի	ազի.		5 29	8 20				
	միւվ.		5 09	8 50				46 75
Կէյպիզէ	ազի.		6 02	8 57				
	միւվ.		6 23	9 18				56 25
Թուզլա	ազի.		6 29	9 24				
	միւվ.		6 52	9 47				66 50
Բէնտիք	ազի.	3	6 58	9 53				
	միւվ.	3 09	7 08	10 03				70 50
Գարթալ	ազի.	3 11	7 11	10 08				
	միւվ.	3 26	7 27	10 24				77 —
Մալթեբէ	ազի.	3 28	7 30	10 28				
	միւվ.	3 40	7 42	10 40				82 —
Պօսթանճը	ազի.	3 44	7 45	10 45				
	միւվ.	3 54	7 53	10 53				85 —
Էրէն Քէօյ	ազի.	3 54	7 56	10 56				
	միւվ.	3 57	7 59	10 59				85 850
Կէօզ Թէբէ	ազի.	3 59	8 01	11 01				
	միւվ.	4 04	8 06	11 06				87 790
Ֆէնէր քէօշէսի	ազի.	4 06	8 08	11 08				
	միւվ.	4 09	8 11	11 11				88 372
Գէզել Թափրաք	ազի.	4 11	8 13	11 13				
Հայտար փաշա	միւվ.	4 18	8 21	11 21				91 —
» » վաբոր	ազի.	4 30	8 35	11 35				

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Ադրիատիկ ռէօբրէյ

ՍԹ. Տ.

2 45 Պ. Ամա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրնալը։
3 45 Պ. Ամա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրնալը [1]
8 Գարթալ, Պ. Ամա։ Հէյպէլի, Պուրկազ Գրնալը։

Քիւբրիւ-ռէն Ադրիատիք

4 15 Գրնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ամա, Գարթալ։
10 Գրնալը Պուրկազ, Հէյպէլի Պ. Ամա, [1]
10 45 Գրնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ամա։

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ադրիատիք ռէօբրէյ

3 30 Պ. Ամա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրնալը։
8 15 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ամա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրնալը. [Պ. Ամասատան 9 տա]

Քիւբրիւ-ռէն Ադրիատիք

4 30 Գրնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ամա Գարթալ, Բէնտիք։
10 Գրնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի Պ. Ամա,

Հավա չէտիտ լօսօս վէ Թիբի գար օյտուղը կիւնլէրտէ սապահլայրն Ամարտան քէօրբիւյէ սաաթ 3տէ եալ ընըզ պիր սէֆէր, վէ ագշամտը տախի քէօրբիւտէն Ամարտա սաաթ 10 պուչուգտա եալ ընըզ պիր սէֆէր իճրա օլընճաղը կիպի, սապահլայրը քէօրբիւտէն Ամարտա վէ ագշամտը Ամարտան քէօրբիւյէ իճրա օլունան սէֆէրլէր էյլէ հավալարտա Թամթիլ խտէճէք տիր։

ՄԱԳՐԻՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

Մէրէյեօյ-ռէն ռէօբրէյ

3 15 Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Եէնիգաբու։ Գուլմգաբու։

Քիւբրիւ-ռէն Մէրէյեօյ-ռէ

11 10 Գուլմգաբու, Եէնիգաբու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ։

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Մէրէյեօյ-ռէն ռէօբրէյ

3 15 Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Եէնիգաբու։ Գուլմգաբու։

Քիւբրիւ-ռէն Մէրէյեօյ-ռէ

11 10 Գուլմգաբու, Եէնիգաբու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ։

[1] Իչպու սէֆէրլէր՝ Պ. Ամա իսքէլէսինտէ իհթիյաթ խտէճէք տիր։

ԳԱՏԸՐԲԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՃԷ Քիւբրիւտէն	Գաղբ. քէօյտէն	ԲԱԶԱՐ Քիւբրիւտէն	Գաղբ. քէօյտէն
ՍԹ. Տ.	Ս. Տ.	ՍԹ. Տ.	Ս. Տ.
2 45	2 45	2 45	2 45
3 30	3 30	3 30	3 30
4 15	4 15	4 15	4 15
5	5	5	5
5 45	5 45	6	6
9 15	9 15	9	9
10	10	10	10
10 45	10 35	11	11
11 30	11 20	12	12
12	12		

Հավա չէտիտ լօսօս վէ Թիբի գար օյտուղը կիւնլէրտէ ագշամտը քէօրբիւտէն վէ Գատաքէօյ ճանէնէն սաաթ 12տէ իճրա օլունան սէֆէրլէր եվվէլ իճրա օլունաճագ տրը։

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իչքիտ շըմէնտըֆէրի ֆորլարը

Դորիսատէ

Քիւբրիւ-ռէն

ՍԹ. Տ.	Գաղբ. Նօ.
3 50 Իզմիտ կիտէն	2
7 50 Իզմիտ կիտէն	4
10 55 Բէնտիյէ կիտէն	6

Հայտար Բաշտան

4 30 Բէնտիքտէն կէլէն	1
8 35 Իզմիտտէն կէլէն	3
11 35 Իզմիտտէն կէլէն	5

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԹԱՐԻԳԻ

Ադրիատիք ռէօբրէյ

2 45 Բէնտիք, Գարթալ. Պ. Ամա, Մալթեբէ, Մօսա։ [1]

Քիւբրիւ-ռէն Ադրիատիք

10 10 Մօսա, Մալթեբէ, Պ. Ամա, Գարթալ Բէնտիք։ [1]

Le SANG, c'est la VIE!!!
RÉGÉNÉRATION DU SANG par le
ROB LECHAUX AUX JUS d'HERBES
ÉNERGIQUE ET INCOMPARABLE DÉPURATIF VÉGÉTAL
aux Sucs Concentrés et Iodurés de Cresson et Salsepareille rouge
Produit végétal, garanti sans mercure, concentré par la vapeur dans des appareils spéciaux. — Le ROB LECHAUX, bien plus actif que tous les Ferrugineux et que l'Huile de Foie de Morue, rend la force et les couleurs aux enfants faibles et aux femmes anémiques, la vigueur aux convalescents et aux vieillards; fortifie, régénère le sang, et en détruisant toutes les impuretés naturelles ou acquises, prévient et guérit rapidement : Glandes, Plaies, Démangeaisons, Eczémas, Douleurs, Gloitre, Maladies spéciales, Toux rebelle, Asthme, Rachitisme. Dépôt de Lait, etc.
Pour éviter les Contrefaçons, exiger sur tous les flacons la bande portant le Timbre de garantie de l'UNION DES FABRICANTS et la signature : Rob Lechaux
ENVOI GRATIS d'une très curieuse et intéressante brochure (35me Edition) sur la Régénération du sang par le Rob Lechaux.
BORDEAUX, Pharmacie Mario LECHAUX, rue Sainte-Catherine, 164, BORDEAUX
MÊME MAISON : POMMADE ANTI-DARTREUSE LECHAUX
pour la guérison de toutes les Maladies de la Peau.

Թիւրքիա իչիւն տէրօղիթօճը՝ Պէյօղլունտա Տօղրու Եօլտա 168 վէ Սթամպօլտա Էմին Էօնիւնտ 77, վէ Եէնի Ճամիտ 26 նումէրօյլարտա էֆզանը Գիւզիրիեան պիրատէրլէր տիր։